

dwars

studentenblad
Universiteit Antwerpen

Nummer 39 - jaargang 6
Mei 2007
GRATIS

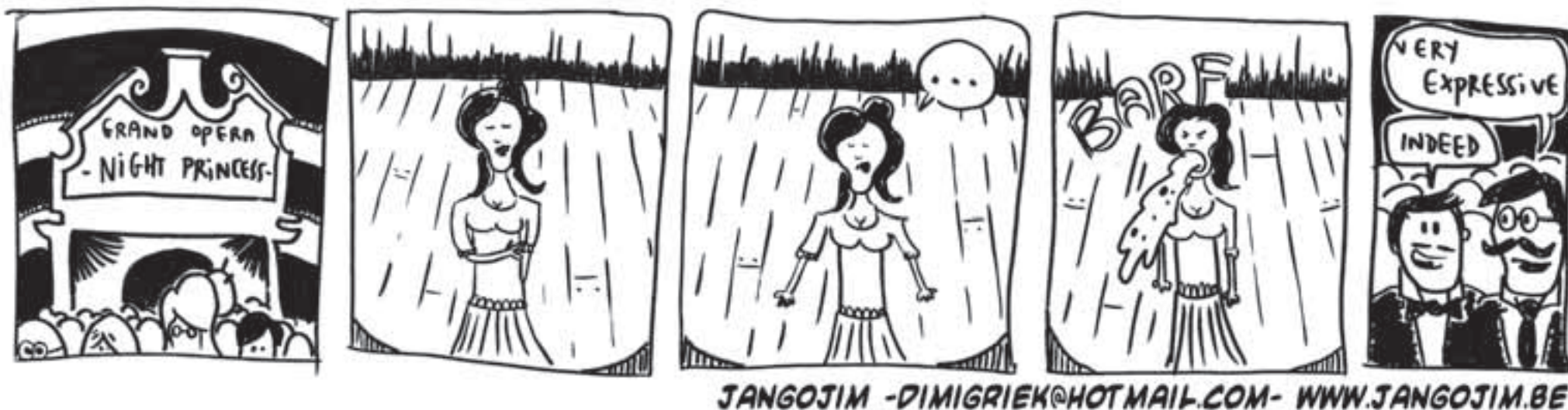
Storme verguist de
antidiscriminatiewet

Dagboek van een prof

Geneeskunde in een
nieuw jasje

A Beautiful Mind

Call-o-Phone

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten.

dwars verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op de UA-campussen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stad.

Oplage: 3.500 exemplaren.

V.U.: Ciska Hoet, Paardenmarkt 91, bus 1 B-2000 Antwerpen.

Hoofdredacteur: *Saskia Cloet*.

Redactiesecretaris: *Delleke De Secretarisvögel*.

Eindredactie: *Rammstijn Kools, Marie-Astman De Wit-Van Sichem, Mad Jazz Meersmanz (da pimp), Jonasty Vinken*.

Redactie: *Pim Coneinen, Corneel Kirstensen, Fölky Debussy, Maurice Deurklinck, Nellie Snoodaerts, Jeanne-Henrie, Waard Joppe, Marx Kennes, Leki Kocheecki, Sleffer Leyssens, Raïssa Mevuylekure, Dom Slingervoets, Baveth Snijders, Woutje*

Eveliensen, Da Rude Wouters.

Fotografie: *Rudy Kooray, Sleffer Leyssens, Jonasty Vinken (chief pirate), Woutje Eveliense*

Illustraties: *Dimmy Strakseenlaperopolus*.

Puzzelredactie: *Baf Rocklandt*.

Vormgeving: *Fölky Debussy, Delleke De Secretarisvögel, Saskia Cloet, Waard Joppe (herbergier), Sleffer Leyssens, Jonasty Vinken, Dom Slingervoets*.

Werkten mee aan dit nummer: *Bram Baert, Sjezes Sjingier en Sjin Sjouage*.

Drukkerij: *Wilda nv, Deurne*

E-mail: dwars@ua.ac.be

Website: www.dwars.ua.ac.be

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Redactielokaal en correspondentieadres:
dwars - studentenblad UA
Paardenmarkt 91, kot 1
B-2000 Antwerpen

Uweet het misschien niet, maar elke Vlaamse student wordt vertegenwoordigd door de Vlaamse Vereniging voor Studenten. Onder meer de studentenpers bericht geregeld over het reilen en zeilen van VVS. Helaas merken we voortdurend dat de overgrote meerderheid van de studenten nog nooit van de organisatie heeft gehoord.

VVS overkoept alle studentenraden in Vlaanderen en zou bijge-

volg moeten fungeren als spreekbuis en aanspreekpunt van de student in het hoger onderwijs. Onze belangen worden door hen onder andere verdedigd bij de overheid; hun functie mag dus niet worden onderschat. Dat de VVS goed werk verricht en heel wat talent en bekwame medewerkers herbergt, staat buiten kijf. De manier waarop hun beleid naar de student wordt gecommuniceerd is echter lamentabel.

Ik ontken niet dat het een moeilijke opdracht betreft. Het blijkt niet simpel om het studerende volkje warm te maken voor zaken als democratisering van het onderwijs en studentenrechten. De schouderophalende student is ons niet onbekend. Ook aan onze universiteit staan ze niet te springen als het gaat om studentenvertegenwoor-

diging. De verkiezingen verlopen hier zonder enig inhoudelijk debat. Men is al blij als er iemand kandidaat is en als er gestemd moet worden, is de opkomst steevast mager. Eigenlijk kan daardoor eender wie eender wat beweren in naam van de student. Je kan je grote vragen stellen bij de legitimiteit van een dergelijk beleid.

Dat het om een structureel probleem gaat, wil niet zeggen dat men zich er mag bij neerleggen.

Studentenvertegenwoordiging is een angstwekkend holle term als de studenten in kwestie geen weet hebben van hun vertegenwoordigers. Een vereniging die pretendeert de stem te zijn van alle Vlaamse studenten heeft de plicht zich naar haar achterban te profileren.

Het lijkt me bijzonder dringend dat zowel VVS als de studentenraden - die in deze een niet mis te verstane functie moeten vervullen - zoeken naar andere dan de beproefde communicatietechnieken. Hoe goed hun bedoelingen ook zijn, het kan en mag niet dat een klein clubje beslissingen neemt boven de hoofden van de betrokkenen. Van authentieke studentenparticipatie is alvast geen sprake.

Ciska Hoet, hoofdredacteur

Studentenvertegenwoordiging zonder studenten

Cartoon	2	
Colofon	2	
Editoriaal	3	Studentenvertegenwoordiging
Vrijheid en/of gelijkheid?	4	Matthias Storme over discriminatie
Post	8	Erasmuscolumn
Studieduurverlenging	9	Vrije tribune: Nicolas Bas
Amnesty International	10	Ingezonden artikel
SMS	11	Flatulentie
Antwerpen Studentenstad	12	Studentenambtenaren
Eén beet maakt de lente niet	15	Insectenplaag?
Cultuurtips	16	Vrijen in mei
Een frisse wind	17	Nieuw curriculum Geneeskunde
De eenzame kaaien	18	Centerfold
Geen postkaartjes uit Marokko	22	Het Moussemfestival in het Muhka
Sport: Pencak Silat	24	Ingezonden artikel
Eigen gelijk eerst	25	Zerotaligheid
Gedrilde universiteit	26	Stadscampus in de stellingen

dwars 39

Inhoud

Mindgames	28	Eredocoraat John Nash
UAlumnus	30	Leki
Literair	32	Kasper
Gekunsteld	32	De broers Coen
De schoonheid van ruis	33	Nine Inch Nails
Dagboek van een prof	34	365: Joris Gerits
Puzzel	38	Win cultuurcheques
Snor van de maand	39	André-Mutien Léonard
Met dank aan...	40	Schatje!

Vrijheid en/of gelijkheid?

Matthias Storme en de antidiscriminatiewet

In navolging van de Europese richtlijnen vaardigde België in 2003 een wet uit ter bestrijding van discriminatie. Discriminatie werd hierin beschreven als “een verschil in behandeling dat niet objectief en redelijkerwijze gerechtvaardigd wordt”. Er werd uitdrukkelijk gespecificeerd dat deze wet zowel in verticale (tussen de overheid en de burgers) als in horizontale relaties (tussen burgers onderling) geldt. De Kamer gaf recent haar goedkeuring aan een herwerkte antidiscriminatiewet. Er zijn een heel aantal wijzigingen, maar de essentie blijft dezelfde: de overheid mag optreden bij elke vorm van discriminatie in de publieke sfeer. Volgens een aantal juristen en academici is dat een stap te ver. *dwers* vroeg de mening van Matthias Storme.

De nieuwe wet is geen verbetering, volgens u. Kan u dat toelichten?

MATTHIAS E. STORME Het hele principe van antidiscriminatiewetten met een horizontale werking vind ik nonsens. Deze tasten immers de fundamentele vrijheden aan, de allerbelangrijkste verworvenheden van

Matthias Storme schuwt de controverse niet: na de veroordeling van het Vlaams Blok wegens racisme uitte hij zijn ongenoegen met de woorden: “Ik vind het nu bijna een morele plicht om op het Vlaams Blok te stemmen.” Weinig professoren ontlokken zoveel reactie als deze hoogleraar aan de UA, buitengewoon hoogleraar aan de KUL en fervent tegenstander van de Belgische antidiscriminatiewetgeving. Een gesprek.

onze Westerse beschaving. De antidiscriminatiewet legt de burger de verplichting op al zijn daden en meningsuitingen objectief en redelijk in rechte te kunnen verantwoorden. Maar de essentie van de vrijheid van meningsuiting is net dat ik niet gevraagd kan worden me voor een rechter te verantwoorden voor het uiten van een bepaalde mening! Elke keuze die je maakt, elke beweging die je doet en elk woord dat je spreekt kan een ongelijke behandeling van de ene persoon ten aanzien van de andere inhouden. De essentie van een vrije samenleving is dat je een heel domein van activiteiten hebt waar je je niet voor moet verantwoorden aan de overheid.

Is het geen kwestie een middenweg te vinden?

STORME Neen. Sommigen beweren dat de twee combineerbaar zijn, dat je een evenwicht moet zoeken tussen de antidiscriminatiewet en de essentiële vrijheden zoals de vrijheid van meningsuiting. Onzin: volgens mij zitten zij er totaal naast. Het is het ene of het andere. Als je democratie definieert als onder meer gebaseerd op een aantal fundamentele vrijheden en rechten, dan tast de antidiscriminatiewet net de kern van de democratie aan.

Een wet als deze maakt de open samenleving kapot. Ze duldt in het openbare leven enkel nog keuzes die voor een rechter redelijk verantwoord kunnen worden. De *open society* – opnieuw een modieuze uitdrukking dankzij onze premier – veronderstelt echter vrijheid. Een vrijheid op basis waarvan mensen in de publieke sfeer kunnen treden, en zich niet achter slot en grendel moeten verschansen om nog iets te mogen zeggen of doen.

Men heeft toch duidelijk doen blijken dat men de wet niet zal gebruiken om iedere mogelijk discriminatoire uiting van individuen in de publieke sfeer af te wegen?

STORME Dat maakt het des te erger. Als je zegt “niet iedere uiting”, dan betekent dat dat de gevestigde macht bepaalt welke uitingen wel en welke niet toegelaten zijn. De willekeur installeert zich. Niet enkel de rechter, ook de overheid krijgt te veel macht. De essentie van onze grondwet is dat de overheid zich niet mag moeien met meningsuitingen.

De antidiscriminatiewet doet dat wel door onder andere het beledigen van groepen strafbaar te stellen. Wetten tegen laster en eerroof wegens het beledigen van individuen bestaan echter al veel langer: deze zijn uiteraard ook een inperking van de vrijheid van meningsuiting. Daar kan het dan wel?

STORME Ik vind van wel, ja. Je mag niet te ver gaan in het smoren van het publieke debat, maar laster en eerroof is een ernstige aantasting van de waardigheid van mensen. Het beledigen van groepen is dat niet. Individuen hebben waardigheid, groepen niet.

Mensen ontlenen een stuk van hun identiteit aan de groep waartoe ze behoren.

STORME Dat zal je mij als flamingant niet horen ontkennen.

Worden ze dan niet evenzeer in hun waardigheid getroffen wanneer de groep waarvan ze deel uitmaken beledigd wordt?

STORME Dat is de prijs die een democratische samenleving moet betalen, vind ik. Daarover kan je van mening verschillen,

maar persoonlijk maak ik me ernstig zorgen over het strafbaar stellen van belediging van groepen.

U zegt dat men daarover van mening kan verschillen. Als een meerderheid van de bevolking dus meent...

STORME (*onderbreekt*) Wacht, dan moet je eerst weten of een meerderheid dat inderdaad vindt. Wanneer je een fundamentele vrijheid inperkt, zou een meerderheid van de stemmen in een referendum een absolute voorwaarde moeten zijn, wat mij betreft. Nu krijgt de bevolking geen kans zich hierover uit te spreken. Mocht er effectief een meerderheid blijken te zijn, dan zou de legitimiteit van zo'n wet stukken groter zijn dan van de wetten die nu enkel door het parlement goedgekeurd worden.

Het parlementaire systeem van politieke vertegenwoordiging blijft volgens u dus in gebreke. Hoe vertekent deze vorm van democratie de stem van de Belg?

STORME Minder en minder partijen staan voor een coherente ideologie. Vroeger koos je voor een samenlevingsmodel wanneer je op een bepaalde partij stemde. Dat is nu niet meer het geval, dus de representatieve democratie alleen is niet langer zaligmakend. Het is tijd voor een flinke scheut directe democratie.

Verliest deze democratie een deel van haar legitimiteit omwille van de popularisering van de politiek?

STORME De partijen zijn commerciële machines geworden. Genuanceerde vormen van referenda zoals die er in Zwitserland zijn, zouden een hele vooruitgang voor de democratie betekenen. Daar kan het volk zélf een referendum in gang zetten

en bepalen niet enkel politici het voorstel en de formulering ervan. De vraag is of we daar rijp voor zijn. Momenteel wordt de bevolking dom gehouden: je moet ze opvoeden om aan directe democratie te doen. Ik ben de laatste om te denken dat het volk altijd gelijk heeft, maar ik vrees dat we momenteel in een situatie zijn terechtgekomen waar het volk net iets meer gelijk heeft dan de politici.

“Niet alle discriminatie is fout.”

Recht versus moraal

Discriminatie is een reëel probleem in de hedendaagse maatschappij. Als antidiscriminatie wetten uit den boze zijn om dit te bestrijden, wat stelt u dan voor als alternatief?

STORME Ten eerste is niet alle discriminatie fout, en ten tweede moet je niet alles wat onfatsoenlijk is met juridische dwang bestrijden. Discriminatie betekent datgene wat niet redelijk verantwoord wordt. Niet alles in het leven wat niet redelijk verantwoord wordt, is onfatsoenlijk, en zelfs als het zo is, betekent dat nog niet dat het verboden moet worden.

We gaan hoe langer hoe meer naar een perverse identificatie van recht en moraal. Dat werkt in twee richtingen: alles wat men niet fatsoenlijk vindt, tracht men te verbieden, en alles wat niet verboden is, wordt tegenwoordig fatsoenlijk geacht. Daar krijg je een omgekeerde repressie: als iets wettelijk toegestaan is - ik denk bijvoorbeeld aan abortus - wordt je verplicht het niet enkel te dulden maar het

juridisch toelaten is dus eigenlijk een zeer morele houding.

Eén van de dingen die de wet verbiedt is het oproepen tot haat. Vindt u dat dat nog getolereerd moet worden?

STORME Het grote probleem is dat 'haat' uitermate subjectief is. Als ik bijvoorbeeld het arrest van het Hof van Beroep over het Vlaams Blok las, dan was mijn indruk dat

het droop van de haat: haat tegen een bepaalde politieke overtuiging. Wat is dan de legitimiteit van dat arrest, dat het Blok veroordeelde wegens het aanzetten tot haat?

Anderen zullen zeggen dat ze het arrest helemaal niet haatdragend vonden. Maar dat is het probleem: iets haatdragend vinden is een subjectieve indruk. Het aanzetten tot haat verbieden is dus uiterst gevaarlijk, want dan tast je de vrijheid van meningsuiting diepgaand aan. Sommige van mijn collega's beweren dat haat geen mening is. Dat vind ik totaal misplaatst. Zo beperk je de vrijheid van meningsuiting tot enkel de meningen die je aanstaan.

Sociale rechtvaardigheid en gelijke kansen

Verwerpt u het hele idee van wettelijk afdwingbare sociale rechtvaardigheid?

STORME Sociale rechtvaardigheid kan

heel wat zaken dekken. Dat er belastingen worden geheven om aan herverdeling te doen, heb ik bijvoorbeeld nooit in vraag gesteld.

U meent dat de antidiscriminatiewet de burgers de verantwoordelijkheid tot moreel handelen ontzegt. Maken verplichte belastingen voor de sociale zekerheid het dan niet evenzeer onmogelijk om solidair te zijn uit verantwoordelijkheidsbesef of uit morele overwegingen?

STORME Verplichte belastingen zijn geen inperking: noch van de vrijheid van meningsuiting, noch van de vrijheid van vereniging, godsdienst, arbeid of noem maar op. Dat is voor mij een totaal andere context. De efficiënte organisatie van producten en diensten in onze kapitalistische maatschappij leidt tot bepaalde scheef-trekkingen, en het systeem van fiscaliteit en sociale zekerheid dient om dit te compenseren.

Gelijke rechten zijn al sinds lang afgedwongen. In recente tijden is er ook een streven naar gelijke kansen voor iedereen. Hoe staat u daar tegenover?

STORME België heeft volgens mij een verkeerde keuze gemaakt door in zijn grondwet alles als rechten te formuleren. Neem nu arbeid: volgens de grondwet heeft iedere Belg recht op arbeid. Wat bedoelt men daarmee? Er zijn juist massaal veel wetten die je beletten om te werken! Bedoelt men dat werklozen van de staat kunnen eisen dat ze een job krijgen? Neen, dat ook niet. Zie je, zo'n formulering is nonsens. In een verstandige grondwet – zoals de Duitse – staat dat de overheid tot plicht heeft een tewerkstellingsbeleid te voeren en te be-trachten dat zoveel mogelijk mensen kun-

nen gaan werken.

Bedoelt u dat hetzelfde geldt voor gelijke kansen: ze zijn geen absoluut recht, maar de overheid moet wel een beleid voeren dat erop gericht is de gelijke kansen voor iedereen te bevorderen?

STORME De overheid moet een beleid voeren om gebrek aan kansen te compenseren.

Nu pleit u dus voor positieve discriminatie.

STORME (*aarzelt*) Ja, goed, dat is positieve discriminatie. Maar in een zeer ruime zin van het woord, want in de courante betekenis koppelt men positieve discriminatie vaak aan het behoren tot een bepaalde groep, niet aan het individueel beantwoorden aan een aantal criteria. Dat vind ik fout.

Waarom dat onderscheid? Het gebrek aan kansen van een individu hangt heel vaak samen met het behoren tot een bepaalde groep.

STORME Het systeem van klassering op groepskenmerken, ongeacht het individu, is bijna nooit verantwoord. Daar zijn ook studies over gemaakt: bijna overal ter we-

“Individueen hebben waardigheid, groepen niet.”

reld waar men aan affirmative action doet op basis van groepskenmerken zie je hetzelfde resultaat: het veroorzaakt een transfer van de zwakkeren uit de sterke groep naar de sterkeren uit de zwakke groep. Een verschuiving binnen de middenklasse: de zwaksten van de maatschappij

ook moreel goed te vinden, anders zou je een antidemocraat zijn.

Dat is nu echter nog niet het geval.

STORME Neen, inderdaad niet, maar daar gaan we wel naartoe. Dat is de tendens van de politieke correctheid.

Is het eigenlijk geen vals probleem, net omdat recht en moraal momenteel nog niet samenvallen? Los van elkaar mogen ze immers niet staan: het is toch de bedoeling het recht op morele grondslagen in te richten?

STORME Het zou inderdaad fout zijn om te zeggen dat de twee niets met elkaar te maken hebben, dat de morele en de juridische visie met elkaar in de clinch liggen. Het is iets genuanceerder, in die zin dat ethiek wat mij betreft gebaseerd is op deugden, en tolerantie is een erg belangrijke deugd. Tolerantie houdt net in dat je de dingen die je onfatsoenlijk acht tolereert, omdat dat minder erg is dan ze te bestrijden. Datgene wat men moreel verkeerd vindt binnen bepaalde grenzen

worden daar nooit door geholpen.

Diversiteit en meerwaarde

Welke oplossingen ziet u dan?

STORME Discriminatie is geen één-richtingsverkeer. Sommige werkgevers nemen bijvoorbeeld liever mannen in dienst, sommige liever vrouwen. Als samenleving heb je er dan geen baat bij ze

“Niet enkel de rechter, ook de overheid krijgt te veel macht.”

beide te verplichten evenveel mannen als vrouwen in dienst te nemen. Door het verschil in individuele voorkeuren wordt er tot op zekere hoogte een evenwicht gevonden.

De realiteit is anders.

STORME Soms krijg je inderdaad een achterstelling van bepaalde groepen, maar daar dient de sociale politiek voor. Subsidies voor gelijkemansbeleid en het vangnet van de sociale zekerheid zorgen voor compensatie wanneer er geen evenwicht is.

Er zit echter een grote contradictie in de huidige retoriek: we worden overspoeld door campagnes die ons ervan moeten overtuigen dat diversiteit een meerwaarde is. Als dat effectief zo is, waarom zouden alle mensen dan zo idioot zijn om te kiezen voor de minderwaarde?

Hoezo, contradictie? Keuzes zijn vaak niet gebaseerd op effectieve competenties maar op beeldvorming.

STORME Ja, maar neem nu de arbeidsmarkt: een werkgever heeft er zelf belang

bij om de persoon in dienst te nemen die het beste is voor de job. Als hij dat niet doet, doet hij dat op eigen kosten – in tegenstelling tot politici trouwens, want wanneer die aan vriendjespolitiek doen, draaien zij er zelf niet voor op. Ik kan me niet voorstellen dat er in ons land werkelijk zo'n probleem is van werkgevers die tegen hun eigenbelang in – omwille van idiote vooroordelen – systematisch minder gekwalificeerde mensen van de juiste kleur in dienst zouden nemen. Neen, er zijn problemen van kwalificatie. Dat los je niet op met een antidiscriminatiewet.

Neem nu een vrouw of een allochtoon met dezelfde opleiding en hetzelfde diploma als een autochtone man: die laatste heeft steevast meer kans de job te krijgen. Dat heeft niet met kwalificatie te maken.

STORME Een diploma zegt niet alles, je neemt toch geen mensen in dienst enkel en alleen gebaseerd op hun diploma? Natuurlijk spelen daar ook subjectieve elementen, maar dat is altijd in een samenleving die gebaseerd is op vertrouwen, sympathie, antipathie; kortom op alle volstrekt normale menselijke gevoelens. De enige die daar afstand van moet nemen is de overheid.

De antidiscriminatiewet is een chantagewet, een wet die maakt dat een burger elk van zijn medeburgers kan aanvallen. Je creëert een samenleving waarin je mensen ertoe aanzet om te procederen tegen hun medeburgers, om elkaar te verklikken en schadevergoedingen van elkaar te eisen.

Op het moment dat je een andere burger

aanklaagt, moet je toch al kunnen aantonen dat er sprake zou kunnen zijn van effectieve discriminatie?

STORME Dat is niet helemaal waar. Je moet zelfs niet eens de moed hebben zelf een proces in te spannen, met het risico te verliezen en de kosten te moeten dragen. Je moet enkel klacht indienen bij de officiële inquisitie, die door de overheid gesponsord wordt met talloze persoonsleden die al het werk voor jou doen.

U doelt op het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding (CGKR). Zegt u dat ze momenteel op een verkeerde manier werken, of heeft u het tegen het principe dat er zoiets is tout court?

STORME Tot op zekere hoogte allebei. Ten eerste is het zo dat het CGKR zich in zijn bestaansperiode te veel gericht heeft op meningsuitingen en te weinig op feitelijke discriminaties. Het is dus duidelijk een politiek instrument. Soms heb ik de indruk dat het een beetje keert, maar wanneer er afwijkende meningen zijn, blijft men op elke slak zout leggen.

Ten tweede is het zo dat het CGKR buitensporige bevoegdheden heeft die normaal toekomen aan het openbaar ministerie of het parket. De scheiding der machten die we kennen in een democratische rechtsstaat wordt niet gerespecteerd. Naast het CGKR mogen nog een aantal andere organisaties optreden wanneer iemand een klacht neerlegt wegens discriminatie, maar de overheid kent hiervoor een oligopolie toe aan een aantal verenigingen. Men schrijft wetten precies op maat van deze verenigingen, zoals het CGKR en de Liga voor de mensenrechten, zodat deze een geprivilegieerde positie krijgen. Nogmaals: antidiscriminatie wetten zijn altijd

discriminerend. Ik ken er geen andere.

Een Iraanse theocratie

U zei ooit: “Europa verschilt nog nauwelijks van Iran, een seculiere theocratie: Gods majesteit is vervangen door die van gediscrimineerde groepen: vrouwen, homoseksuelen en allochtonen.”

STORME Die drie groepen waren een toespeling op het boek ‘In de naam van de vrouw, de homo en de allochtoon’ van de Nederlandse anarchist Bart Croughs.

Maar waarom een theocratie? De gediscrimineerde groepen zoals vrouwen, holebi's en allochtonen maken een overgrote meerderheid van onze samenleving uit. En een theocratie van de meerderheid, heet dat geen democratie?

STORME Waar het mij om gaat is dat men voor die groepen rechten schept die men mensenrechten noemt en die niet langer in vraag gesteld mogen worden. Men moet niet enkel die wetten respecteren, het wordt zelfs verboden ideeën te uiten met het oog op de wijziging van die wetten. Neem bijvoorbeeld de veroordeling van het Vlaams Blok: die is er ten dele gekomen omdat het Blok in haar partijprogramma wetsvoorstellen deed waarvan gezegd werd dat ze in strijd waren met de mensenrechten. *So what?* De regels inzake mensenrechten kunnen toch democratisch gewijzigd worden? Die nieuwe rechten zijn er toch ook gekomen door een wijziging van de grondwet? Dat is dus wat Marcuse *partisan tolerance* noemt: je mag blijkbaar enkel tolerant zijn in één richting, maar niet in de andere. Waarom zou de grondwet niet in de andere richting gewijzigd mogen worden? ■

POST

Lieve Lieze,

Heb je nog wilde avonturen beleefd? Ik had je graag overbluft met een sterker verhaal. Ik dacht me eventueel te wagen aan een stierengevecht in de arena achter de hoek: typisch Spaans en een echte uitdaging. Maar misschien is het toch veiliger het gewoon te houden op wat ik hier de voorbije weken heb uitgespookt.

Ik heb een bezoekje gebracht aan *la capital* van Spanje. Drie dagen heeft het geregend. Mijn impressie is daardoor wel erg vertekend. Madrid is groot en erg beperkt qua sightseeing. Op cultureel vlak heeft het dan weer wel veel te bieden: schitterende musea. In mijn ogen is Valencia toch een gezelligere stad. Het voelde dan ook aan als thuiskomen toen ik met de bus Valencia binnenreed langs een oase van groen in de drooggelegde Turia-rivier en het zonnetje prettig voelde prikkelen op m'n gezicht.

Twee dagen later stond er al een volgend reisje op het programma met twee vrienden: het noorden van Spanje. Na een vermoeiende rit op de nachtbus kwamen we aan in Bilbao en San Sebastián: erg leuke stadjes. De architectuur van het Guggenheim-museum in Bilbao was erg indrukwekkend.

Spanje staat bekend voor zijn zakkenrollers. Tassendieven zijn in Valencia uiterst bedrijvig en alomtegenwoordig. Op een avond in een café voor ik naar een *discoteca* ging werd mijn handtas vanonder de tafel gejat. Op het consulaat wisten ze me te vertellen dat dit dagelijkse kost is: een magere troost. Een kleine week later is het lelijke, oude zadel van mijn fiets gestolen. Puur om de kick van het stelen allicht, want dat was zelfs geen euro meer waard.

Op straat vragen voorbijgangers me dikwijls de weg. Zie ik er dan toch al wat Spaanser uit of gedraag ik me Spaans? Het flatteert me erg, maar ik moet hen telkens teleurstellen door te zeggen dat ik het niet weet.

Abrazo en tot later,

Lin

Liefste Lin,

Laten we een kort sfeerbeeld schetsen. Ik bevind me in mijn keukentje. Naar mijn mening smaakvol en gezellig, al zijn andere uitgangspunten - zoals die van mijn ouders - ook gepermitteerd. Zij kwamen op bezoek, zagen dat het goed was en gingen weer naar huis. Een thuis in een thuis, opnieuw naar huis. Maar dit terzijde, gun me een moment van journalistieke vrijheid...

Bea brengt op dit moment haar tijd door in de douche: ze epileert zich vol goede hoop, want vanavond drinkt ze koffie met João. Af en toe ontsnapt er een dolle kreet uit de badkamer - ik denk dat ze het als zingen zou omschrijven. Ook Franz Ferdinand viert zijn muzikaal talent bot op de achtergrond: *This fire is out of control / We're gonna burn this city!* Geen paniek Franz, zo'n vaart zal het nu ook weer niet lopen. Alessandro probeert in zijn kamer de decibels van Franz te bekampen met een indrukwekkende reggae-sound. Bob Marley schalt uit zijn iPod: *Everything is gonna be alright!* Keep up the good vibes, Bob. Een Griekse vloek verbreekt mijn concentratie. Mado zit op haar knieën in haar kamer, achterwerk fier in de lucht: "Where is my fucking lens?!" Ola Mado, don't panic, stay cool!

In dit zottenkot word ik verondersteld iets diepzinnigs en diepgaands op papier te zetten en na te denken over mijn Erasmusbestaan, maar veel verder dan een ietwat debiele grijns kom ik niet. Het is vakantie en we zijn schoon en jong. Laten we pakken wat er te pakken valt en profiteren van wat er te profiteren valt. Hier is het alles-van-de-verniet! Met een dolle week Madrid, burens in de bomen, sangria met rietjes en emoties die alle kanten uit springen om ten slotte de pan uit te swingen als gevolg.

De oneindige verscheidenheid van dit leventje blijft me verbazen. Telkens als je denkt dat je het nu allemaal wel hebt gehad, steekt er iets nieuws de kop op. Het zit 'm in de kleine dingen: een vloeiende Portugese conversatie, een vers ontdekt cafeetje, een nieuwe nationaliteit om aan het rijtje toe te voegen.

Om het met Diego's woorden te zeggen: "A vide é uma festa, porque é uma festa".

Geniet ervan, meid!

Lieve

Studieduurverlenging is noodzakelijk wil Vlaanderen internationaal meespelen

Vrije tribune

auteur: Nicolas Bas, Studentenvertegenwoordiger Raad van Bestuur UA en Studentenvertegenwoordiger Onderwijsraad UA

nsv

op bezoek bij *dwars*

Op woensdag 28 maart kreeg *dwars* tijdens de wekelijkse redactievergadering bezoek. De Nationalistische Studentenvereniging (NSV) kwam een boek en een brief afgeven. Naar aanleiding van een door ons gepubliceerd artikel over de geschiedenis van deze studentenclub (zie *dwars* 37) overgoten ze een stapel *dwars* met azijn en vernietigden ze een groot deel van onze oplage. Hierop volgden verschillende reacties (zie o.a. *dwars* 38) maar jammer genoeg niet van NSV zelf. Nu hebben ze dit dus wel gedaan. In de brief stond te lezen dat ze hadden gehoopt op verontschuldiging van onze zijde en het boek bevat het eerste deel van de geschiedenis van de vereniging (1976-1991) die naar eigen zeggen een stuk objectiever is dan onze weergave. We zullen het exemplaar met veel aandacht doornemen en hopen dat de discussie nu gesloten is.

Van Dijck Wim, Hier komt het oud Sint-Jorisgild, 30 jaar nationalistische Studentenvereniging (NSV), Brussel: Uitgeverij Egmont, 2006.

Recent heeft Vlaams minister van Onderwijs, Werk en Vorming, Frank Vandebroucke, de toelating gegeven aan de Vlaamse universiteiten om in zes wetenschappelijke opleidingen tweejarige masteropleidingen in te richten. Een argument dat de universiteiten gebruiken om hiervoor te ijveren is dat in het buitenland de meeste gelijkaardige opleidingen (Master in de Sterrenkunde; Wiskunde; Fysica; Fysica en Sterrenkunde; Geomatica en de Landmeetkunde; Informatica) al over tweejarige masters beschikken en dat daardoor de studenten- en docentmobiliteit tussen de verschillende Europese universiteiten zou toenemen en dat Vlaanderen op internationaal niveau dus competitief kan blijven. Uiteraard valt deze beslissing alleen maar toe te juichen. De Bologna-verklaring, die in 1999 getekend werd door 29 Europese onderwijsministers, beoogt immers een Europese onderwijsruimte om "de mobiliteit en tewerkstelbaarheid, en competitiviteit en aantrekkelijkheid van het Europees hoger onderwijs in de wereld te verbeteren."

Hoewel deze maatregel een positieve incentive is, mag het hierbij niet blijven. Zo ijveren de universiteiten al enkele jaren om naar eigen inzicht een tweejarige of een éénjarige master te kunnen inrichten in de humane wetenschappen en dat beide masters gefinancierd zouden worden. De minister wil hier echter niet op ingaan. Ook de Vlaamse Vereniging voor Studenten (VVS) is hier tegen gekant. Volgens hen zal immers de financiële drempel voor studenten om een studie aan te vatten gevoelig verhogen indien steeds meer opleidingen een tweejarige master zullen voorzien. Het standpunt

van VVS is dat Vlaanderen best tot 2010 wacht om een beslissing hierover te nemen, het jaar waarin het Bologna-proces geëvalueerd wordt.

Dit is echter een kortzichtige visie die zeker niet in het belang speelt van studenten in Vlaanderen. Want, als we over de Vlaamse grenzen heen kijken dan zien we dat universiteiten in het buitenland in hun curriculum verscheidene tweejarige en éénjarige masters aanbieden binnen vrijwel elke discipline. De student beschikt zo over een ruime keuzemogelijkheden en kan zich specialiseren in een richting naar keuze. De duur van de opleiding wordt niet bepaald door de overheid maar de onderwijsinstelling maakt zelf de afweging om een eenjarige dan wel tweejarige master te organiseren. Op die manier wordt aan de student gegarandeerd dat hij tijdens zijn studie een voldoende uitdiepende en specialiserende opleiding krijgt aangeboden. Voor de Vlaamse universiteiten speelt er nu, internationaal gezien, een enorm concurrentienadeel aangezien zij op dit vlak achterop hinken. Bovendien moet gezegd worden dat een proactief beleid voeren in het voordeel is van iedereen. Indien gewacht wordt op een Europese beslissing zal Vlaanderen alsnog verplicht worden om zich op korte termijn aan te passen. Dit leidt onvermijdelijk tot een inconsistent beleid en een enorme administratieve overlast. De universiteiten zijn nu al bedolven onder het werk en komen administratief personeel tekort. Overigens zijn alle masteropleidingen net ingericht.

Het argument dat de financiële drempel voor studenten zal toenemen doordat men een jaar langer zal moeten studeren klopt evenmin. Het aanvatten van een studie heeft alles te maken met de toekomstperspectieven

die door een welbepaalde studie geboden wordt. Zo zal er ruimte zijn in de tweejarige master voor het organiseren van stages, iets wat nu niet kan wegens tijdsgebrek aangezien van de universiteiten verwacht wordt dat datgene wat vroeger over twee licentiejaren gedoceerd werd nu in één jaar gegeven wordt. Uit verschillende enquêtes, afgenomen bij alumni van de richtingen politieke en sociale wetenschappen en communicatiewetenschap blijkt dat de vraag naar stages zeer groot is. Een stage bereid de student immers grondig voor de arbeidsmarkt.

Het financieren van tweejarige masters en het ondersteunen van sociaal zwakkere studenten die in de plaats van een vierjarige, een vijfjarige opleiding zullen aanvatten zal een bijkomende financiële injectie vragen vanwege de Vlaamse Gemeenschap. Hoe dan ook zal dit uiteindelijk een positief effect hebben op de ontwikkeling van Vlaanderen als kennisregio. Vlaamse afgestudeerden zullen gelijkaardig zoals hun Britse, Amerikaanse en Nederlandse collega's een zeer grondige opleiding gehad hebben en moeten niet meer naar het buitenland voor specialisatie in pakweg geschiedenis of politieke wetenschappen. Zo kan ook voorkomen worden dat Vlaamse onderzoekers naar elders trekken en het voor de universiteiten en onderzoeksinstellingen steeds moeilijker wordt om deze mensen aan te werven. Het is duidelijk dat een goed ontwikkelde kennisregio investeringen aantrekt en zo de economische ontwikkeling van Vlaanderen een impuls geeft in het streven naar een kennis-economie. Kortom het financieren van tweejarige masteropleidingen is in belang van iedereen: de universiteit, Vlaanderen en zeker in het belang van de student. ■

Amnesty International

AAN DE UA

We schrijven 1960. Peter Benenson leest in de krant dat twee Portugese studenten gearresteerd en veroordeeld zijn tot zeven jaar gevangenisstraf als gevolg van het uitbrengen van een toast op de vrijheid. Dit is voor de reeds wereldbewuste Benenson de druppel. Hij besluit een campagne op te starten die een jaar zal duren en bedoeld is voor alle mensen die gevangen zitten op basis van hun religie, politieke denkbeelden, geslacht of ras. De "gevangenen van het geweten", zoals Benenson ze noemt en waar de Portugese studenten model voor staan.

< ingezonden artikel >

Samen met vriend Eric discussieert hij verder over de campagne en kiest hij de brandende kaars omwikkeld met prikkeldraad als symbool, om het licht van de hoop brandend te houden. Op 28 mei 1961 maakt de wereld kennis met de campagne, getiteld "Beroep op amnestie, 1961". Op die dag wordt Benensons artikel "De vergeten gevangenen" gepubliceerd in 'The Observer' en in 'Le Monde'.

Vanaf dat moment gaat de bal aan het rollen: op 3 augustus laat Benenson het appel inschrijven als officiële organisatie onder de naam "Appel voor amnestie". Verder worden er internationale bijeenkomsten georganiseerd; aan het einde van 1961 bestaan er wereldwijd reeds elf Amnesty-groepen en ook nu nog schieten de groepen als paddestoelen uit de grond.

Amnesty International baseert zich de dag van vandaag op drie hoofddoelen: onmid-

dellijke vrijlating van politieke gevangenen, eerlijke en snelle processen en het voorkomen van marteling en executies. In het begin was de organisatie weinig georganiseerd, maar vandaag wordt overal ter wereld informatie verzameld over schendingen van mensenrechten en samengebracht in het hoofdkantoor te Londen. Amnesty's kracht ligt in de mogelijkheid om op een beleefde, serene manier druk uit te oefenen op politieke hoge pieten en andere gezaghebbers. Niet iedereen krijgt zomaar even duizenden brieven in de bus waarin op vriendelijke, doch dwingende wijze gevraagd wordt om een onschuldige gevangene vrij te laten, hem niet langer te folteren of hem een eerlijk proces te geven. Daarbij komt dan nog het feit dat Amnesty kan rekenen op enorme media-aandacht.

Amnesty voert ook grotere acties om het bewustzijn van de mensen aan te wakkeren, om mensenrechtenschendingen op

grote schaal een halt toe te roepen en dies meer. Het mag dus gezegd worden dat Amnesty een zeer grote invloed uitoefent in de wereld en voor heel weinig mensen een ver-van-mijn-bed-show voorstelt.

Ook in Antwerpen en op de UA komt Amnesty International tegenwoordig heel dichtbij. Sinds enkele weken bestaat er een studentenkern, Amnesty Jongeren Antwerpen (AJA!) geheten, die zich wenst in te zetten voor mensenrechten en daarmee ook meteen voor Amnesty International. Doel van deze studentenkern is het mobiliseren en bewust maken van studenten. Momenteel zijn hierbij veertien studenten actief betrokken: allen hebben ze een andere achtergrond en verschillende redenen om zich te engageren voor deze studentenkern. Het staat alleszins vast dat ze allen enthousiaste krachten zijn die iets willen bereiken, al was het maar het besef dat studenten zich kunnen inzetten voor meer dan het organiseren van allerhande

studentikoze activiteiten. En dat het leeft onder studenten is reeds gebleken uit talrijke enthousiaste reacties.

Nu we van start zijn gegaan, wordt het uiteraard ook tijd voor een activiteit! Als thema hiervoor werd gekozen voor de nu lopende campagne van Amnesty zelf: het geweld tegen vrouwen in Ciudad Juárez, Mexico. Om deze problematiek in de kijker te zetten, wordt er een heus Fiesta Mexicana georganiseerd op zowel de stadscampus (24 april) met Sindicato Sonico, als op de buitencampus (26 april) met Pieter Embrechts en Dimitri Leue. Op het programma staan verder een film en een hapje en drankje. Meer informatie hierover volgt. Check ook regelmatig www.amnestyja.be!

Hopelijk kunnen wij ook in Antwerpen het Amnesty-gevoel doen opflakkeren. ■

Amber Daniëls en Kim Van Wallendael

Flatulentie

Wie kan het eigenlijk ene moer schelen dat de aarde opwarmt? Jezelf kunnen wentelen in het zonnetje op het Hof van Liere of op één van de onmetelijke grasvelden van de buitencampussen met de P-Magazine (iemand heeft trouwens mijn exemplaar weer meegepikt naar het toilet) en een koel drankje in de hand... zalig! James, start de auto nog eens, *please?* Ik begin het weer wat koud te krijgen.

In Zweden probeert een kersvers ouderpaar toestemming te krijgen om hun vers geworpen dochttertje bij de burgerlijke stand te laten inschrijven onder de naam Metallica. De burgerlijke stand wilde hier echter niet op in gaan, waarop de *piepeltjes* zich tot het gerecht hebben gewend om alsnog hun gelijk te krijgen. Tot dusver wil de rechter de ouders niet volgen, maar niets belet hen om ondertussen alternatieve namen als Skunk Anansie, Eagles of Death Metal, Yeah Yeah Yeah's en Motörhead te overwegen.

In Japan mogen meer dan 900 muzikanten het wereldrecord voor het langste muziekconcert ooit op hun naam schrijven. Tezamen hebben ze maar liefst 184 uur aan één stuk opgetreden - zelfs een lichte aardbeving kon hen daarin niet tegenhouden. Hiermee braken zij het record van hun landgenote Yoko Ono die... of nee, dat was geen muziektoptraden.

Koeien die last hebben van winderig-

heid zijn verantwoordelijk voor 4 procent van de uitstoot van schadelijke gassen. Dit tot grote... euh... opluchting van Vlaams minister van Leefmilieu Kris Peeters en het Verbond van Belgische Ondernemingen. Ook de rest van de bevolking kan opgelucht ademen: Duitse wetenschappers hebben namelijk een speciale pil ontwikkeld die het schadelijke methaangas zou moeten tegengaan. Het enige nadeel is wel dat de pil bijna vuistdik is, zodat koeien ze amper kunnen doorslikken. Jean-Marie Dedecker kan dus nog steeds op beide oren slapen.

Over *breezy trousers* gesproken: onlangs startte de Poolse politie een nationale zoekactie naar een man die zich schuldig had gemaakt aan een te luide broekhoest. Tijdens een routinecontrole deed de man zijn beklag over Lech en Jaroslaw Kaczynski (respectievelijk president en premier van Polen evenals tweelingbroers) en hun beleid, dat enkele dictatoriale trekjes zou vertonen. Toen hem werd aangemaand om wat meer respect tonen, liet de man prompt een luide scheet, waarop hij meteen gearresteerd werd wegens 'minachting voor het staatshoofd'. Hij werd op borgtocht vrijgelaten, maar diende zich nadien niet meer aan bij het gerecht. Gevraagd naar zijn reactie, antwoordde hij: "Ze vroegen naar mijn mening en ik heb naar waarheid - maar wel op mijn manier - gezegd dat ik de president een leegloper vind. Gearresteerd? Dankzij dat remspoor in mijn slip zal ik straks meer met mijn vrouw te doen krijgen dan met het gerecht."

Niels Govaerts

< advertentie >

FRANCOIS GLORIEUX FILIP
JORDENS CHOCOLAT ILYA
GRUBERT KLASSIEK ROUS
TEM SAITKOULOV JILL LAW
SON LAX ALANO GRUAR IN
TRIO LIZ MANOLO CAR
RASCO T VALERIE FELIX

bar
bleu

genieten van zalige muziek,
heerlijke wijn en Antwerpse chocolade

27 EN 28 APRIL 2007 20u
Sint-Felixpakhuis
Antwerpen

www.barbleu.be
tickets: www.fnac.be

havenstad, modestad, diamantstad...

*Tekst: Stijn Cools en Tom Vingerhoets
Foto's: Jonas Vincken*

A ntwerpen

Gesprek met de Antwerpse studentenambtenaren

STUDENTENSTAD

“Hebben jullie geen cultuurcheques of wat?” Studentenambtenaar Tom Ollivier kijkt ons verontwaardigd aan. “Waarom niet?” We blijven hem het antwoord schuldig. Zelden iemand ontmoet die zo gepassioneerd lijkt te zijn door cultuurcheques.

Daar is natuurlijk een goede reden voor: deze cultuurcheques zijn immers één van de vele initiatieven gericht op studenten die Tom Ollivier en zijn collega, Marijke Van Royen, in het leven hebben geroepen. Zij zijn namelijk de twee studentenambtenaren die de stad Antwerpen rijk is.

TOM OLLIVIER Wij zijn een soort *go-between* tussen de verschillende partners: de studenten, de stad Antwerpen, de diensten studentenvoorzieningen, de hogescholen en de universiteit, de studentenclubs, de verschillende raden, noem maar op. Ook mensen die eventueel iets voor de studenten kunnen doen zijn steeds bij ons welkom. Ons doel is Antwerpen als studentenstad op de kaart te zetten.

Zo'n cultuurcheque is dus een soort marketingmanoeuvre.

MARIJKE VAN ROYEN Ja. Met die cheques hopen we het culturele leven wat

dichter bij de student te brengen.

TOM Er wordt van Antwerpen gezegd dat het een havenstad is, of een modestad, of een diamantstad. Maar - laten we dat niet vergeten - ook een studentenstad. Weet je dat acht procent van de Antwerpse bevolking student is? Dat is bijna evenveel als in Leuven.

Is die vergelijking niet een beetje scheefgetrokken? In Leuven zitten er veel meer studenten op kot.

MARIJKE Onze stad kan je met haar 5.500 kotstudenten inderdaad niet vergelijken met Leuven. Antwerpen moet het meer hebben van de pendelaars.

TOM Leuven heeft het monopolie op de term 'studentenstad'. In het weekend valt daar echter niet bijster veel te beleven: die stad loopt gewoon leeg. Antwerpen is veel meer een grootstad.

MARIJKE (*lacht*) Toch op Vlaams niveau.

Hoe denken jullie Antwerpen op de kaart te zetten als studentenstad, de cultuurcheques even buiten beschouwing gelaten?

TOM We proberen de Antwerpse student het leven zo aangenaam mogelijk te maken.

Zullen Leuvense studenten hun kot

opgeven en naar Antwerpen trekken, als de focus hier enkel ligt op de student het leven zo aangenaam mogelijk maken?

MARIJKE Er is in Antwerpen nog een en ander te doen qua dienstverlening. Laten we dat eerst eens in orde krijgen. Op de drieëneenhalf jaar dat we al bezig zijn als ambtenaar hebben we toch al heel wat kunnen verwezenlijken. Als de studenten het leven hier aangener vinden, dan is dat al een goede vorm van promotie. Studenten die verwend worden zullen hopelijk in de stad blijven wonen.

TOM Dat is onze grote doelstelling: de stadsverjonging werkelijkheid laten worden. Daarom proberen we door onze initiatieven studenten te stimuleren om in Antwerpen te blijven wonen. We willen de stad presenteren als een leefbare studentenstad, zowel voor studenten als voor andere inwoners.

De telefoonboekenkwestie

Ook voor andere inwoners? Wat hebben jullie daar als studentenambtenaren mee te maken?

TOM Studenten worden vaak met overlast geassocieerd. Er is inderdaad af en toe eens overlast, maar dat kan men heus niet

enkel aan de studenten wijten. Om ervoor te zorgen dat buurtbewoners en studenten het goed met elkaar zouden kunnen vinden, is er een overlegforum opgestart en een buurtregisseur aangesteld. Die buurtregisseur houdt een oogje in het zeil in de studentenbuurt. Dat volgen wij allemaal mee op. Hierdoor kan er sneller aan de alarmbel getrokken worden als er iets dreigt mis te gaan.

Is er dan sprake van overlast?

MARIJKE Zeker, maar het gaat steeds om kleine akkefietjes. Een heel specifiek voorbeeld is de kwestie van de telefoonboeken. Op een kot van twintig man worden twintig telefoonboeken geleverd. Natuurlijk wordt er maar één telefoonboek gebruikt voor het hele kot en blijven de andere negentien witte gidsen op straat liggen. Een ander probleem bleek de huisvuilophaling: die gebeurde op maandagochtend, waardoor de kotstudenten hun vuilniszakken op vrijdagavond reeds moesten buitenzetten, wat natuurlijk behoorlijk onhandig is. De ophaalkalender werd ondertussen echter aangepast; dat probleem is dus de wereld uit.

TOM Van zulke dingen zijn ook studenten de dupe en daar proberen wij dus een oplossing voor te vinden.

En dat lukt?

MARIJKE Kleine problemen kunnen we snel oplossen, andere vragen meer tijd. Elke student kan contact met ons opnemen, mocht er zich een probleem voordoen. Dan proberen wij, eventueel in samenspraak met enkele partners, een oplossing te zoeken. Er loopt overigens niet iedere week een nieuwe klacht binnen, dat gebeurt slechts twee tot drie keer per jaar.

17/33.000

Welke andere initiatieven hebben jullie uit de grond gestampt?

TOM Een heleboel, maar ik denk dat studentenoverleg toch één van de belangrijkste is. De stad Antwerpen vond het noodzakelijk studenten inspraak te geven. Met 33.000 studenten voor 460.000 inwoners is dat niet eens zo'n vreemde redenering. De studentenclubs gaven zelf ook het signaal dat ze in

het beleid wilden participeren. Van daaruit is ons eerste initiatief dan ontstaan: het studentenoverleg.

Wat moeten we ons daarbij voorstellen?

TOM Dat is een orgaan dat de inspraak van de student in het beleid van de stad moet waarborgen. Binnen het studentenoverleg debatteren we over zaken die elke Antwerpse student aanbelangen. Daar zijn echt al interessante zaken uit voortgekomen: de

fietshaven bijvoorbeeld, of de stadsdagen waarop studentenclubs tegen een redelijke prijs Petrol kunnen afhuren of in Kavka mogen cantussen. Ook StuDay en StuDay On Stage hebben hun wortels in het studentenoverleg.

Concreet nu, wie of wat is het studentenoverleg?

TOM Alle vertegenwoordigers van zowel de studentenraden van de verschillende scho-

len als die van de studentenclubs hebben een plaats. Ook de studentenraad van de Associatie en het convent van Antwerpse studentenclubs maken er deel van uit. Het kabinet Onderwijs is aanwezig om de link met het beleid te verzekeren. Tegenwoordig nemen ook de politie en de buurtregisseur deel aan de vergadering. Door deze diensten in het overleg te betrekken, hopen we tot een betere verstandhouding te komen. Wijzelf houden de boel draaiende.

We tellen een luttele 17 studenten in het studentenoverleg. Zij moeten de belangen voor 33.000 studenten behartigen. Krijgen jullie op deze manier wel voldoende input van studenten die niet in het studentenoverleg zetelen?

TOM Die is er. Zo was er vorige week nog een student uit Kortrijk die informatie vroeg over de Oude Beurs. Een ander voorbeeld: veel studenten uit Turnhout vragen zich af of andere studenten uit die streek vooral pendelen dan wel op kot gaan. Zulke dingen zoeken wij dan voor hen uit. Daarnaast krijgen we ook veel vragen over StuDay en onze andere projecten, zoals de cultuurcheques.

MARIJKE Daarnet kreeg ik nog een vraag van een student met internetproblemen. Hij vroeg of wij niet voor gratis internetvoorzieningen konden zorgen voor studenten in de studentenbuurt. Het zijn zulke zaken die we onthouden, bespreken op het studentenoverleg en meenemen in ons beleid.

TOM Toegegeven, niet elke student zal ons kennen. We zijn nog maar ongeveer drie jaar aan de slag en dan kan je dat ook niet verwachten. We hopen echter dat die bekendheid vanzelf wel zal toenemen wanneer we met het 'Huis van de Student' dichter bij onze doelgroep komen te staan.

Ver weg

Klinkt wel mythisch: het 'Huis van de Student'.

TOM Dat is het grootste project waar we momenteel mee bezig zijn. Onze kantoren zijn nu op de Noordersingel gevestigd, ver van de studenten vandaan. Met het 'Huis van de Student' willen we ons nestelen in het midden van de studentenbuurt. Het wordt onze werkplek en de uitvalsbasis van het studentenoverleg.

Is er al een datum voorzien waarop het huis zal opengaan?

MARIJKE Nee, nog niet. Zo'n groot project krijg je niet van de ene dag op de andere gerealiseerd. Er zijn heel wat partners betrokken bij de oprichting van het 'Huis van de Student': we overleggen met scholen, met het studentenoverleg, met enkele stedelijke diensten. Er moet ook nog een locatie gezocht worden en een geschikt pand vinden in de binnenstad is echt geen sinecure. Daar kruipen allemaal veel tijd in, maar het komt er wel. Laten we hopen dat het niet te lang meer op zich laat wachten.

Vrezen jullie daarvoor?

TOM Vrezen? Nee, we verheugen er ons gewoon op. Kijk, we proberen een goed beleid uit te stippelen voor de studenten, bij voorkeur samen met de studenten. Daar zijn we pioniers in. En daar kan zo'n huis alleen maar toe bijdragen.

We kijken er in spanning naar uit. ■

Contact

Marijke Van Royen en Tom Ollivier

Antwerpen studentenstad
Stedelijke jeugddienst ter Lo
Noordersingel 28

2140 Borgerhout tel. 03 217 24 52 fax.
03 217 24 43 student@stad.antwerpen.be

Als de muggen dansen gaan, dan is 't met regenen gedaan

Een beetje dwarsredacteur is natuurlijk van geen kleintje vervaard: geen dreiging groot genoeg om ons ervan te weerhouden u uw maandelijks portie vlot weglezend amusement te bezorgen. Met de hele kleintjes durf ik het dan weer wel eens moeilijk te hebben: de gedachte aan de kruipende, harige medebewoners van mijn kamer heeft me al meer dan eens slapeloze nachten, badend in eigen angstvocht, bezorgd.

U kan zich dan ook de terreur voorstellen die zich van mijn frêle hartje meester maakte nadat één of ander vuig stuk toogbioloog er op gedrukt had dat we ons deze zomer aan een ware insectenovervloed mochten verwachten door de warme winter. Even tevoren wist de snoodaard me daarenboven en passant ook nog eens te melden dat een mens jaarlijks gemiddeld tien spinnen inslikt tijdens zijn slaap. Gelukkig kon de kalmerende rationaliteit van Hans Van Gossium - onderzoeker aan de faculteit Biologie van onze universiteit en gespecialiseerd in het voortplantingsgedrag van insecten - me er nog net van weerhouden om eigenhandig elke plas stilstaand water in dit land met industriële hoeveelheden formaldehyde te lijf te gaan.

Mogen we ons door de warme winter aan een overrompelende insectenplaag in de zomer verwachten?

HANS VAN GOSSUM De voorbije winter was het inderdaad gemiddeld drie graden warmer dan normaal. De natuur loopt daarvoor door een beetje voor op schema, waardoor we nu

soms al last kunnen hebben van muggen. Maar of we deze zomer al dan niet overspoeld zullen worden door insecten, daar kunnen we eigenlijk nog niet veel over zeggen. Of er een plaag komt of niet hangt van een heel aantal factoren af, die onder andere betrekking hebben op de beschikbaarheid aan voedsel en het weer. Soms zijn de omstandigheden inderdaad zo gunstig voor insecten dat we te maken krijgen met gigantische populaties. Een warme winter kan daar één factor in zijn; een plaag behoort dus tot de mogelijkheden als het weer positief blijft. Insecten kunnen echter perfect omgaan met een koude winter: ze houden een soort winterslaap en hun lichaam maakt daarvoor antivries aan. Als het vroeger warm wordt zullen ze ontwaken en die antivries afbreken. Wanneer er daarna een vrij korte koude periode volgt, is dat al voldoende om een hele hoop insecten het hoekje om te helpen, want die hebben geen bescherming tegen de koude meer. Er bestaat dus waarschijnlijk zelfs minder kans op een overdreven aanwezigheid van insecten deze zomer, want half maart was er bijvoorbeeld al een koudere periode. Of stel dat het in mei abnormaal veel regent, dan zouden er wel eens heel wat minder beestjes kunnen zijn dan normaal.

Zijn er al nieuwe insectensoorten in onze contreien opgedoken, nu het warmer wordt?

VAN GOSSUM Ja, we merken toch al een aantal jaar de aanwezigheid van heel wat nieuwe soorten vlinders en libellen op. Vroeger kwamen die soorten enkel voor in zuidelijkere landen. Op zich is dat niet noodzakelijk een probleem: als die dieren op eigen kracht hier zijn geraakt, is het best mogelijk dat zij een plaatsje vinden in onze natuur zonder daarbij in competitie te treden met aanwezige soorten.

Eén beet maakt de lente niet

Bestaan er ook positieve kanten aan grote hoeveelheden insecten?

VAN GOSSUM Je hebt diertjes die predatoren zijn voor soorten die wij als schadelijk beschouwen, dus als er daar veel van zijn is dat soms wel handig. We spreken ook alleen maar over een plaag als het over insecten gaat waar wij last van hebben. Maar insecten kunnen ook nuttig zijn: bij bestuiving spelen ze bijvoorbeeld een doorslaggevende rol, of denk maar aan honing.

Mocht mijn kot toch vergeven zijn van de beestjes deze zomer, wat kan ik daar dan best tegen doen?

VAN GOSSUM Goh, daar ken ik geen geheime trucjes voor. Je zal je moeten behelpen met de klassieke middeltjes. Als ik last heb van muggen in mijn kamer, sta ik ook maar met een krant te zwaaien. Een vliegenraam kan wel al veel onheil voorkomen en je hebt ook een aantal planten die door hun geur muggen afstoten. Verder zijn er chemische producten in de handel, maar daar ben ik niet zo'n voorstander van. Ik ben eerder geneigd een muskietennet te hangen. In ieder geval zou ik me niet meteen zorgen beginnen maken, want we moeten ons deze zomer niet aan de zeven plagen van Egypte verwachten. ■

Mehdi Koocheki

Voor wie dacht dat de opleiding voor onze toekomstige artsen al degelijk genoeg was: de faculteit Geneeskunde verandert haar programma om studenten beter voor te bereiden op hun toekomstige beroep. Vanaf komend academiejaar zullen de lessen op een andere manier aangeboden worden. Algemene vakken als fysica en chemie worden onmiddellijk in een medisch jasje gestoken en studenten zullen in kleine groepjes gaan werken.

Vakken die belangrijk zijn voor een aankomende dokter blijven in het onderwijsprogramma. Zo wordt anatomie bijvoorbeeld behouden als een belangrijk onderdeel in het eerste jaar van de bacheloropleiding; aandacht voor toekomstige patiënten wordt uiteraard evenmin geschrapt. Vanaf het eerste jaar leren studenten Geneeskunde reeds hoe ze het best kunnen communiceren. Hoe leg je een ingewikkelde medische ingreep uit, zodat ook iemand die geen dokter is het begrijpt? Hoe geef je een patiënt informatie over zijn of haar medische situatie?

Deze vakken waren er al en de opleiding is als geheel goedgekeurd door de visitatiecommissie. Waarom er dan gesleuteld wordt aan de artsenopleiding? De faculteit Geneeskunde wil onder andere beter aansluiten

bij collega-faculteiten in andere landen. Zo kunnen studenten makkelijker verder studeren in het buitenland als ze dat willen en omgekeerd kunnen ook buitenlandse geneeskundestudenten naar Antwerpen komen.

Naast de 'gewone' vakken die de opleiding al jaren aanbiedt, zullen er verschillende zogenaamde leerlijnen komen. In totaal zijn het er drie: één waarin het technisch en communicatief handelen van de toekomstige dokters aan bod komt, één waarin aandacht wordt besteed aan medisch wetenschappelijk onderzoek en één waarin de functie van de arts in de maatschappij voorop staat. Deze drie leerlijnen beginnen in het eerste jaar van de bacheloropleiding en worden voortgezet in de volgende jaren, tot in het tweede masterjaar.

Verder zullen ook de algemenere vakken anders aangepakt worden. Fysica wordt bijvoorbeeld niet meer als vak op zich gegeven, maar zal verwerkt worden in het vak "medische technieken". Studenten krijgen hier te maken met onderwerpen als bloedcirculatie en het menselijk evenwicht.

Ook chemie zal vanaf komend academiejaar niet meer zijn wat het geweest is: het vak zal opgaan in de cursus celbiologie. Studenten krijgen hierbij onder andere uitleg over de "omzetting van chemische energie in arbeid

en warmte in levende systemen" en "beweging van water in natuurlijke systemen", zoals te lezen is op de website van de faculteit Geneeskunde.

Het opleidingsprogramma verandert komend academiejaar misschien wel, maar een aantal onderdelen blijft hetzelfde. Zo krijgen de studenten vanaf het eerste masterjaar onder andere les aan de hand van modules. Iedere module behandelt een bepaald gebied, zoals neus- keel- en oorziekten of trauma en reanimatie.

Wat ook behouden blijft in het programma is de stage: in het zesde jaar van de opleiding Geneeskunde - ook wel het 'derde jaar Arts' genoemd - lopen de studenten stage. Het jaar daarop is het laatste en wordt afgesloten met een masterproef. Deze bestaat uit het schrijven van een wetenschappelijk artikel dat de studenten voor een jury moeten verdedigen.

In het volgend nummer van *dwars* zal een interview met decaan Van de Heyning van de faculteit Geneeskunde te lezen zijn. ■

Dit artikel is gebaseerd op de website van de Faculteit Geneeskunde en het artikel "Lancering van de vernieuwde artsenopleiding", verschenen in 'Alfabeta' van april 2007.

Maureen Deurinck

een frisse wind door de opleiding **geneeskunde***

De zomer in de meie, zet oude lieden aan het vrijen

In mei leggen al onze gevleugelde vrienden een ei, waar de brave thesisschrijvers onder u daarna mee zitten. U zou haast vergeten dat er ook nog *panem et circenses* zijn naast al dat onwaarschijnlijk wetenschappelijk verantwoorde werk waar velen mee gebaat zijn, en dat zeker bewijst dat zo'n universiteit toch een ongelooflijke bron van keiboeiende kennis is en vooral geen navelstaarderig, vicieus circulair opvangtehuis voor al wie zichzelf te slim vindt om bakstenen te gaan bakken. *Circenses* dus, waaruit ondergetekende maar weer eens een fijne selectie heeft proberen te maken.

***Op tentoonstellingsgebied is er niets nieuws onder de zon, wat echter niet wil zeggen dat u niets kan gaan beginnen in de Antwerpse musea. Het Modemuseum zet haar collectie in de kijker, in het Fotomuseum lopen tot half mei nog steeds enkele puike tentoonstellingen (waaronder *Tekenaars* van Bart Van der Moeren en werk van de roemruchte koning Leopold III) en ook het Vleeshuis, Rubenshuis en KMSKA hebben een meer dan fascinerende permanente collectie.

***Voor muziek kan je in mei terecht in Scheldapen, dat op 4 mei The Go Find en The Sedan Vault in huis haalt. ***De Roma pakt dan weer uit met de Tunesische held Anouar Brahem (9 mei) en met het notoire lief van Delphine Bafort: Gabriel Rios (26 mei). ***Voor meer latin grooves is er Septeto Turquino, dat op 4 mei op meesterlijke wijze de Cubaanse sonmuziek naar het Zuiderpershuis brengt. ***Het Zuiderpershuis nodigt je ook uit voor het afsluitende feest van het *Mousseem Festival* (zie pagina 22). Op 20 mei zullen chaabizangeres Zahra, raister Cheb Bilal en DJ Saif uw oren verwennen. ***In Hof Ter Lo kan je op (ook al) 4 mei naar de derdiende Belgian Roots Night, waarop als hoofdact dé Bo Diddley opdraaft. ***Op dezelfde plaats kunnen onze vrienden van de duisternis op 25 mei hun hart dan weer ophalen aan onder andere *Dying Fetus*, *Skinless* en *Dead To Fall*. ***Petrol organiseert op 11 mei *An Evening of Wannabes*, met klinkende namen als Tomàn, Felix Da Housecat en Ansatz Der Maschine. *** Ook op 11 mei haalt Buster de sympathieke jazz van Enrique Tarde in huis. ***En om diezelfde avond nog maar eens in volmaakt eclecticisme af te sluiten kan je

naar Guido Belcanto - held onder de helden - in de Arenbergschouwburg. ***In deSingel is ten slotte op 10 mei het eindproduct te horen van de conservatoriumstudenten onder leiding van Vinko Globokar. ***Theatergewijs onthaalt Monty u op 3 tot 5 mei op een avondje onvervalst toptheater met *Testament* van Abba-toir Fermé. ***Voor danstheaterfans is er *Sous le Sol* van Peeping Tom, op 10 mei in CCBe. ***Echte Wilrijkenars kunnen hun hart ophalen in De Kern, waar Nico Sturm en Liesje De Backer van 12 tot 20 mei *Soms ben ik het vergeten* voorstellen. ***In deSingel komt Muziektheater Transparant langs, dat op 2 mei Pasolini's *Intra Muros* opvoert. ***Op 3 en 4 mei is het dan weer de beurt aan Johan Simons en zijn Münchener Kammer-spiele, dat Houellebecq's *Elementarteilchen* speelt. ***Op 20 en 21 mei kan je genieten van Wim Vandekeybus' laaste nieuwe productie, *Spiegel*.

Geen dukaten dus kunst maar laten? Geen weg! Blader naar pagina 38 en vul de puzzel in om een set door Pablo Picasso zelf gesigneerde cultuurcheques te winnen.

Modemuseum
www.momu.be

Zuiderpershuis
www.zuiderpershuis.be

TRIX
www.trixonline.be

deSingel
www.desingel.be

Monty
www.monty.be

Toneelhuis
www.toneelhuis.be

KMSKA
www.kmska.be

Muhka
www.muhka.be

FotoMuseum
www.fotomuseum.be

Arenbergschouwburg
www.arenbergschouwburg.be

AMUZ
www.amuz.be

Scheldapen
www.scheldapen.be

Hof Ter Lo
www.ccluchtbal.org

Petrol
www.petrolclub.be

Buster
www.busterpodium.be

CCBe
www.ccbe.be

De Roma
www.deroma.be

De Kern
www.antwerpen.be/dekern

Vleeshuis
www.museumvleeshuis.be

Rubenshuis
www.rubenshuis.be

Antwerpen: niet echt een studentenstad, maar toch wel - en vooral - een stad. We hebben hier geen behoefte aan het afvuren van onze pijlen richting onze harten. Geen lofzang, geen hymnen, geen laudates om het handje richting onze blik te werpen: onze kleine grootstad komt ons vanzelf tegemoet. We zijn nu eenmaal allen vooreerst Sinjoor en dan pas Europeaan of wereldburger. En dit alles dankzij

het eeuwenoude succes van de Schelde, die gezapig de handelsvloot stuwt en van onze stad een haven, een waterpoort heeft gemaakt. De Schelde is altijd daar, maar ook weer niet. Er zijn grenzen die getrokken moeten worden. De kaaien: kilometers lange kaden die aan de diepe rechteroever getrokken werden en het land van het water scheiden. Antwerpenaren zeggen kaaien en niet kaden, omwille van de hypercorrecte

Het Vergeten Bestaan Van

De Verloren Kaaien

Where dreams go to die...

door Evelien Wouters

De kaaien zijn niet correct: ze overstroomden, mensen verdrinken er, worden er vermoord. Of ze springen eraf, wanneer ze zich een dronken almacht eigen hebben gemaakt – op 'StrAntwerpen' bijvoorbeeld, dat sinds het bestuur van de 'burgemeester van het volk' in het kader van de Zomer Van Antwerpen georganiseerd wordt. Eventjes waant de kaai ter hoogte van het trotse 'Antwerpen in Miniatur' zich Miami Beach en komt zelfs Phaedra Hoste met een schattige, piepkleine hond in haar handtas – boven haar ellenlange benen – de Schelde vereren met een bezoekje. Van over het water komt ze speciaal naar onze woeste, maar op dat moment verbloemde kaaien.

Wanneer het evenement dagelijks op een te correct uur gesloten wordt, dan pas komt de aard van de ware kaai bezoeker naar boven. De echte kaazitter geniet van de eenzaamheid die hem er overvalt. Hij geniet er gans alleen van zijn sigaret, zijn halveliterblik Cara Pils, zijn niet te bedwingen libido. Hij snuift er met graagte de lucht van petroleum op en rijdt er traag langs de auto-opslagplaats waar Algerijnse autobussen staan te verkommeren alsof het niets is. Metalen legoblokjes in alle kleuren staan gestapeld en afgeschermd met een dodelijke dreiging voor elke te nieuwsgierige voorbijganger. Een enkele stadswerker, met een verbrand gezicht door elke dag in de buitenlucht - van 's morgens vroeg tot wanneer de zon in het water zakt

- papiertjes te moeten opprikken. Vervallen hangars waar het verboden is te roken. Grote kans dat de adem van de auto's evaporeert en in brand schiet. Zieke duiven. Meeuwen.

Geen dagjestoeristen met espadrilles en camera's, tenzij op die ene kilometer ter hoogte van het Zuiderterras of aan de opstapplaats voor de Ferry, aan het Steen. Het Steen waar Druon Antigoon als een echte Goliath de stad bewaakte en elke schipper terroriseerde, tot Silvius Brabo zijn hand afhakte en wegwierp. Brabo moet die hand wel heel ver hebben gegooid, als je rekent dat Antigoon in Brabant woonde. Antigoon is er nog steeds en hij heft nog steeds tol voor de talrijke mensen die er hun zelfbewegende koetsen parkeren.

Er wordt aan de kaaien gepraat. Over 'den dop' of over werk in het Kruidvat, dat toch niet slecht betaalt – naar het schijnt. Toch zijn de kaaien niet zo populair: er komen hooguit een paar gefrustreerde mannen van middelbare leeftijd die gretig wiebelende billen van een enkele jogster gadeslaan. De priemende ogen op haar gat werken als een katalysator en ze gaat sneller lopen. De kaaien grenzen ergens ook aan het Schipperskwartier, dat niet langer het schipperskwartier is, maar een kwartier voor ieders vertier.

De kaaien worden schoongeveegd, toegankelijker gemaakt voor de stadjesmensen die van een brakke zee-

bries willen genieten op de mooiere lente- en zomerdagen. Het idee kwam er door de groter wordende noodzaak om de meterslange rechteroever van de Schelde op te hogen met minstens een meter - om de stad te beschermen voor overstromingen - maar ook omdat de historische kaaimuur aan versterking toe zou zijn. Antigoon wordt verhuisd naar de kelder, de kaaien worden ondergraven. Er zou een prachtige ondergrondse parking komen waar elke toerist zijn auto kwijt kan. De rivier wordt naar de stad gebracht, of de stad naar de rivier. Meer winkels, meer restaurants, meer cafés (al dan niet van het kaliber 'Café Beveren', alwaar nog een heus disco-orgel werkt) en vooral: meer bankjes, klinkertjes in plaats van kinderkopjes, meer zwembanden en lange, metalen stokken (die er omwille van elke roekeloze noodzakelijk hangen). Dit zal vast voor meer joggers en fietsers zorgen, en uiteraard meer toeristen, zeker als men de verbinding met Linkeroever effectiever wil maken. Althans, voor het centrale stuk van de kaaimuur; het zuiden wordt meer een wandelpad, terwijl het noorden natuurlijker wordt. Beeld u het Eilandje in, maar dan kilometers lang. Proper en gezellig. De kosten worden geschat op ongeveer 200 miljoen euro. De eerste werken starten ten vroegste in 2009: nog genoeg tijd om even van de huidige kaaien te genieten. Van de eenzaamheid, want pas op: de kaaien zijn gevaarlijk.

*Tekst en foto's: Evelien Wouters
Meer foto's op de volgende pagina's*

OE ver

oe **VER**

Geen postkaartjes uit Marokko dit jaar

Moussseffestival en MuHKA brengen hedendaagse Marokkaanse kunst naar België

Het Moussseffestival wil de onwetende Vlaming kennis laten maken met wat de moderne Marokkaanse cultuur zoal te bieden heeft. Dit jaar verruimt de organisatie ook haar eigen horizon en biedt naast muziek, film en literatuur een kijkje in de hedendaagse Marokkaanse beeldende kunst. Het MuHKA geeft dit festival twee maanden vrij spel in haar benedenverdiepingen. Het resultaat van deze samenwerking is een multiculturele mix van woord, beeld en muziek met Marokko als referentiepunt.

Tekst: Sabeth Snijders, foto's: Hicham Benohoud

Het beeldend luik dat nog tot 20 mei loopt onder de mysterieuze naam 'ZONDER TITEL' geeft je de kans om een kunstlandschap te verkennen dat weinig gekend is in onze contreien. Er worden werken getoond die inhoudelijk

of vormelijk op een eigentijdse manier verwijzen naar Noord-Afrika. Op het festival kan je zien hoe de hedendaagse kunst zich daar ontwikkelt in een omgeving die er niet onmiddellijk voor open staat.

Eén van de deelnemende artiesten is Hicham Benohoud, wiens gedeeltelijk documentaire, gedeeltelijk geënsceeneerde foto's iets surrealistisch hebben. Zijn bekendste werk 'La salle de classe' - dat ook te zien is op de tentoonstelling - toont leerlingen in de meest absurde houdingen terwijl hun klasgenoten quasi ongestoord verder werken.

Van opleiding bent u geen kunstenaar maar leraar plastische opvoeding. Was dat een bewuste keuze?

HICHAM BENOHOUD Ik heb voor die opleiding gekozen omdat het in Marokko niet evident is om kunst te studeren en nog minder om daarna van je werken te leven. De kunstwereld is bij ons niet zo gestructureerd of georganiseerd als in het Westen: in Frankrijk zijn er

bijvoorbeeld vijftien verschillende kunstacademies en bij ons slechts twee! Na vier jaar kunstopleiding ben je wel officieel kunstenaar, maar dat maakt het nog niet gemakkelijk om te exposeren of werk te verkopen.

Zat de fascinatie voor fotografie er wel altijd in?

BENOHOUD Niet echt, ik ben eerder uit praktische redenen begonnen met fotografie. In Europa is het soms al lastig om modellen te vinden, maar de mensen kennen er het concept kunstenaar tenminste. In de Arabische wereld zijn veel mensen nog nooit in een museum geweest. Door hun onwetendheid staan ze vaak niet open voor onbekenden die hen willen afbeelden.

Toen ik begon als leraar kwam ik niet zo-

veel buiten en dus vond ik geen mensen om te portretteren. Om toch te kunnen oefenen ben ik toen foto's beginnen nemen van mijn leerlingen. Daarna maakte ik schilderijen van deze foto's; deze portretfoto's zijn later geëvolueerd naar de foto's zoals je ze nu in de tentoonstelling kan zien.

Een ander probleem is dat fotografie in Marokko nog altijd niet als een aparte kunstvorm wordt beschouwd. Er zijn sowieso al niet veel musea of galerijen waar men hedendaagse kunst toont en de weinige die er zijn - in grote steden als Casablanca, Rabat of Marrakech - willen alleen schilderkunst tentoonstellen. Er is in heel Marokko één fotogalerij in Marrakech, maar daar zie je dan weer alleen Franse fotografen.

Toch zijn er hedendaagse Marokkaanse kunstenaars die wel internationale bekendheid verwierven. Hoe hebben zij dit dan gedaan?

BENOHOUD Wel, er is een kleine groep kunstenaars die geluk heeft gehad. Elk jaar organiseert Frankrijk een evenement rond een bepaald land en in 1999 was dit Marokko. Enkele kunstenaars die toen afstudeerden aan de academie werden aangesproken en kregen de kans om in verschillende Europese landen te exposeren. Zo verwierven ze naambekendheid en iedereen die nu naar Marokko komt, wil hun werk bekijken. Maar over degenen die voor of na hen zijn afgestudeerd zal je internationaal weinig horen. Wie niet de kans heeft om naar het buitenland te trekken om financiële of andere redenen,

heeft het zeer moeilijk om door te breken. Mensen die interessante en vooruitstrevende dingen doen vinden hier gewoon geen publiek. Uiteindelijk worden ze verplicht 'postkaartjeskunst' te maken: kleurrijke tafereeltjes met Marokkaanse sfeerbeelden en gesluierde vrouwen. Daar is wel een markt voor.

En u dan?

BENOHOUD Ik verdiende genoeg om rond te komen als leraar. Ik kon in het Institut français de Marrakech exposeren en maakte verschillende reizen naar het buitenland om te zien wat er daar zoal leefde. Nadat ik de eerste prijs won op het fotografiefestival van Arles, stelde een bevriende fotograaf mij voor aan de directeur van zijn galerij. Deze had mijn werk gezien en zo kon ik exposeren in Parijs.

Zijn er dan geen Marokkaanse kunste-

naars die zich verenigen om zo toch enige erkenning te krijgen?

BENOHOUD Ik begrijp ook niet goed waarom dat in Marokko niet gebeurt. Toen ik in 1998 naar Marseille vertrok, bemerkte ik daar verschillende kunstenaarscollectieven: mensen die dezelfde ideeën hadden, samenwerkten, technieken uitwisselden. Bij ons lukt dat niet, kunstenaars zijn

huiverig om hun kennis en deskundigheid te delen. Het is spijtig dat men in Marokko niet op dezelfde manier over kunst kan praten als hier in het Westen.

Leg uit?

BENOHOUD De westerse wereld heeft een lange kunstontwikkeling achter de rug. Reeds sinds de oudheid worden mensen in het Westen overal geconfronteerd met beelden en schilderijen: kijk alleen al eens naar de iconen in kerken.

De schilderkunst heeft een hele evolutie doorgemaakt om het punt te bereiken waar ze zich nu bevindt.

En dat is nog niet gebeurd in het Midden-Oosten?

BENOHOUD Er bestaan hier andere tradities. Je hebt bijvoorbeeld een eeuwenlange traditie in de handwerkkunst, meubel- en juweelontwerp of geometrische decoraties van tapijten. Deze ontwikkelden zich tot een zeer hoog peil en die producten worden nog steeds over de hele wereld geëxporteerd. De echte schilderkunst zie je hier echter pas vanaf de kolonisatie door Frankrijk.

De eerste Marokkaanse schilders waren bedienden, chauffeurs en koks van Franse kolonisten. Ze zagen hun meesters bezig met nieuwe technieken en raakten gefascineerd. Die eerste schilderkunst is wat men 'art naïve' noemt. Later, vanaf de onafhankelijkheid van Marokko in 1956, werden de eerste studenten naar het buitenland gestuurd om kunst te studeren. Zij kwamen terug met ideeën uit het Europa van de jaren vijftig, waar onder andere de abstracte kunst begon op te komen. Als je hun schilderijen bekijkt, vind je deze ideeën gecombineerd met motieven uit hun eigen geschiedenis en cultuur. Al bij al blijft de schilderkunst een recent verschijnsel bij ons.

Dus het is niet zo vreemd dat er nog geen markt voor is?

BENOHOUD Dat is waar. Je ziet de jeugd wel steeds geïnteresseerder worden. De tijd van ontdekken moet nog beginnen. ■

Pencak Silat (of "vechten met toepassing van zelfverdedigingstechnieken") is een verzamelnaam voor de Indonesische verdedigingskunsten. De meestal streekgebonden 'alirans' (stijlen) - meer dan 150 - zijn vaak gebaseerd op de bewegingen van wilde dieren. Tijger (harimau), aap (monyet), vleermuis en slang zijn namen van stijlen die dit illustreren. Nieuwe stijlen worden vandaag de dag nog steeds ontwikkeld. Men weet niet exact wanneer deze vechtkunst is ontstaan, maar zeker is wel dat het één van de oudste gevechtskunsten uit Zuid-oost-Azië is, nog van vóór de hindoeïstische tijd.

Pencak Silat is een lichamelijke en geestelijke trainingsleer. Ze bevat vier aspecten die niet los van elkaar gezien mogen worden.

Ten eerste is er Mental-Spiritual: het geestelijke aspect. Hierin wordt de nadruk gelegd op respect. Dit aspect heeft tot doel een geestelijk evenwicht te verkrijgen en stimuleert de motivatie, de prestatie, de intensiteit en de toewijding. Men kan twee categorieën van mentaal-spirituele training onderscheiden: de natuurlijke en de bovennatuurlijke. Met het natuurlijke wordt het tastbare bedoeld - zoals ademhalings- en concentratieoefeningen - en met het bovennatuurlijke wordt het niet tastbare bedoeld: de "Ilmu Kebatinan of de kennis van het innerlijke lichaam en de

geest". Hieronder wordt het ontwikkelen van innerlijke kracht en het zesde zintuig verstaan.

Het tweede onderdeel is Bela Diri: het zelfverdedigingsaspect. Bela Diri is de basis van de overige aspecten. Zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen stellen je in staat om op een gecontroleerde manier jezelf en anderen te verdedigen. Het komt erop aan om de tegenstander juist in te schatten en op een correcte manier te reageren, waarbij er vooral op gelet wordt dat niet meer geweld wordt gebruikt dan noodzakelijk is.

Ten derde is er Seni Budaya: het culturele en kunstzinnige aspect. Hier primeert het streven naar schoonheid en harmonie. Het draait erom je lichaam tot in de puntjes onder controle te hebben. Hierdoor kunnen de 'Kata's' - verschillende vaste opeenvolgingen van technieken, bewegingen en standen - correct worden uitgevoerd. De concrete uiting lijkt dan op een trage, magnifieke dans waarbij het gehele lichaam getraind wordt. Het is een oefening op de concentratie en controle die bij het Bela Diri-aspect noodzakelijk zijn. Dit aspect wordt ook in competitieverband beoefend en beoordeeld op een tiental criteria, zoals techniek, choreografie en harmonie.

Ten vierde beslaat Olah Raga het sportieve aspect van de Pencak Silat. De technieken zijn gebaseerd op de Bela Diri-technie-

ken, met inachtneming van de sportieve normen en waarden. Daarnaast is het ook bedoeld om fysieke kracht te ontwikkelen en conditie op te bouwen. De Olah Raga wordt ook in competitieverband beoefend en de wedstrijdreglementen zijn gebaseerd op stijl, techniek, tactiek en ethiek.

Binnen de Olah Raga kunnen we vier categorieën onderscheiden. Eerst en vooral is er de Tanding, een sparringwedstrijd die drie maal twee minuten duurt. Ten tweede is er de Tunggal, een Kata die altijd dezelfde vorm heeft. Deze wordt uitgevoerd in traditionele kleding en bestaat uit een ongewapend en vervolgens een gewapend deel. Dit gewapende deel bestaat uit twee delen, achtereenvolgens met de stok en het mes (golok). De tunggal moet exact drie minuten duren.

Als derde categorie is er de Ganda, een ingestudeerd tweegevecht dat ook exact drie minuten duurt. Het wordt eveneens in traditionele kledij uitgevoerd en bestaat ook uit drie delen: een ongewapend deel, een deel met de stok en een deel met het mes. De Regu is tenslotte een vrije Kata door drie personen gebracht, die men synchroon loopt en exact drie minuten duurt. Hij wordt volledig ongewapend uitgevoerd.

In België zijn er vier erkende Pencak Silat-scholen: in Gent, Brasschaat, Schoten en Hoevenen. Alle vier onderwijzen ze dezelfde stijl, namelijk Pencak Silat

Bongkot Harimau. Bongkot staat voor de stambundeling van combinatietechnieken van het Pencak Silat. De Bongkot Aliran is voor ongeveer 35 procent cultuurtechnisch (Kesenian) en voor ongeveer 65 procent verdedigings- of wedstrijdtechnisch (Olah Raga). Sinds kort wordt er in Hoevenen een nieuwe stijl aangeleerd: het Manyang. 'Manyang' betekent 'wesp' en werd ontwikkeld door de prinselijke Madurese familie Setiyo. Het kenmerk van deze stijl is het inzetten of indraaien van de heupen bij de aanvals- en verdedigingstechnieken.

Wie iemand Pencak Silat ziet beoefenen, ziet een sierlijke danser. De kracht van de sport komt pas tot uiting wanneer ze overgaat in harde, snelle bewegingen. Een goed geoefend vechter zal nooit zelf aanvallen, maar met veel geduld en beheersing de aanval afwachten. Sommige technieken zijn tijdens sparringen en wedstrijden verboden omdat ze een vernietigende uitwerking hebben op de tegenstander. Deze sport is uiterst geschikt voor vrouwen: vrouwen en Pencak zijn synoniemen. Beiden zijn gracieus, sterk en mooi. Pure kracht moet het in deze sport vaak afleggen tegen geraffineerde snelheid en technische sterkte. De legende gaat zelfs dat Pencak Silat haar ontstaan te danken heeft aan een vrouw. Je moet deze sport in elk geval hebben ervaren om ze te kunnen begrijpen. ■

Pencak Silat

SPORT

anders
bekeken

Meertalig onderwijs?

Vlaams minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke merkte onlangs op dat een ondoordachte keuze voor meertalig onderwijs tot 'zerotaligheid' zou kunnen leiden. Dit raakte een gevoelige snaar bij heel wat politici en academici: voor- noch tegenstanders lieten zich onberoerd in het debat. *dwars* zocht N-VA-fractie-voorzitter Kris Van Dijck op, die meent dat meertalig onderwijs geen goed idee is. Jef Verschueren, decaan van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte, is het hier echter niet mee eens.

Eigen ^{eerst} gelijk

Jonas Vincken

Er is niets mis met eentalig onderwijs. Op voorwaarde dat het ten dienste staat van een eentalige maatschappij.

Aan die voorwaarde voldoet Brussel niet. Tweetalig onderwijs lijkt dus aangewezen, waarbij een tweede taal voorwerp én medium vormt voor een deel van het curriculum. Er is mij geen studie bekend die aantoonst dat deze benadering nadelig zou zijn voor de leerlingen. De beheersing van beide instructietalen gaat erop vooruit en de eindcompetenties zijn niet alleen nuttig voor de toekomstige manager of ambtenaar, maar ook voor de loodgieter en de fabrieksarbeider.

Ook Vlaanderen in zijn geheel voldoet niet aan de voorwaarde. In één op zes gezinnen wordt een andere taal dan het Nederlands of naast het Nederlands gesproken, in stedelijke omgevingen nog meer. Ook daar zou een vorm van tweetalig onderwijs voor doelgroepen met een voldoende kritische massa nuttig zijn. Buitenlandse voorbeelden

tonen aan dat actieve meerderheidssteun voor het taalbehoud van minderheden de sociale cohesie versterkt, terwijl het op geen enkele wijze belemmerend is voor de verwerving van de dominante taal van de omgeving.

Het begrip 'zerotaligheid' dat minister Vandenbroucke onlangs lanceerde in een pleidooi tegen tweetalig onderwijs in Brussel kan alleen een politieke agenda dienen. Met begrippen in dienst van een politieke agenda is niets mis, als die agenda verstandig is. De minister houdt een warm pleidooi voor meertaligheid, maar alleen als elitaire constructie bovenop een fundament dat de ontmanteling van reeds bestaande meertaligheid vooronderstelt. Is het verstandig om op deze wijze de illusie van het eentalige Vlaanderen als uitgangspunt te blijven gebruiken?

Jef Verschueren, decaan van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte aan de Universiteit Antwerpen

Meer talen in het onderwijs: ja!

Voor de N-VA blijft een zeer goede Nederlandse taalvaardigheid het eerste streefdoel. Het onderzoek van Jan Adé (2000) toonde op pijnlijke wijze aan dat het bijzonder slecht gesteld is met de taalbeheersing van het Nederlands, ook bij studenten van wie Nederlands de moedertaal is! De vraag naar scholieren en studenten met een betere beheersing van het Nederlands klinkt steeds luider.

De discussie over het meertalig onderwijs heeft ook een belangrijk sociaal aspect. Kiezen voor meertalig onderwijs is kiezen voor duaal onderwijs. Het zullen immers in eerste instantie ouders zijn die hun kinderen een ideale omkadering kunnen geven die zullen kiezen voor meertalig onderwijs. Voor sociaal zwakkeren, kinderen met leerproblemen... zal meertalig onderwijs een extra drempel zijn. Hetzelfde voor allochtonen die naast het Nederlands meteen met een bijkomende vreemde taal zullen worden geconfronteerd. Bovendien drui-

meertalig onderwijs volledig in tegen het gevoerde beleid in de Rand, dat zich juist richt op Nederlandse taalversterking.

De slinkende voorsprong van Vlaanderen op het vlak van talenonderwijs moet men ook niet overdrijven. Vlaanderen scoort op Europees vlak nog steeds zeer hoog inzake meertaligheid. Het is zelfs een van de weinige indicatoren uit het Pact van Vilvoorde die we zeker zullen realiseren tegen 2010. Meertaligheid is een absolute noodzaak in een groeiend Europa waarin interne mobiliteit steeds meer nadruk zal krijgen, daaraan twijfelt niemand. Werken aan meertaligheid moet dan ook een van de kerntaken van het onderwijs blijven. De N-VA gelooft in meer talen in het onderwijs om dit te bereiken, maar niet in meertalig onderwijs. De N-VA is immers niet bereid om de resultaten van de jarenlange strijd voor een democratisch onderwijs op de helling te zetten.

Kris Van Dijck, N-VA-fractie-voorzitter in het Vlaams parlement

Uw studentenbuurt ligt in puin. En dat is niet zozeer te wijten aan een laattijdig neergekomen Vergeltungswaffen, wel aan universitaire groeischeuten. Bij de eenmaking van de Universiteit Antwerpen werd beslist om de humane wetenschappen te concentreren op de Stadscampus en de buitencampussen over te laten aan de exacte wetenschappen. Deze woorden waren nog niet koud of een armada betonmolens en graafmachines rolde door de universiteitspoorten. Het zou een kleine tien jaar verhuizen worden. De bijhorende vluchtelingenstromen dienden opgevangen te worden in blitse gebouwen. Het K-gebouw beet de spits af op de Stadscampus, gevolgd door de Meerminne begin dit academiejaar. Minder bekend is het gerestaureerde klooster van de Grauwzusters, waar sinds enkele maanden de Onderwijsadministratie en de dienst Ontwikkelingsbeleid en -beheer gevestigd zijn. Kers op de taart is de gloednieuwe bibliotheek die vanaf volgend academiejaar op volle toeren zal draaien.

Het hele verhuisprogramma gaat veel verder dan het louter functioneel samenbrengen van studierichtingen per campus. De eengemaakte Universiteit Antwerpen probeert namelijk een heuse identiteit neer te poten. De greep naar actief pluralisme via het levensbeschouwelijk vak en de vernieuwde huisstijl zijn daar duidelijke pogingen toe,

maar ook de nieuwe gebouwen moeten het imago van deze universiteit verheffen.

Fietsen, urinoirs en internet

Maar niet alleen de nieuwe gebouwen moeten Antwerpen tot een echte studentenstad maken: ook de buurt zal het geweten hebben. De Ossenmarkt wordt afgesloten als verkeersader. Je weet wel: dat voormalige stukje ellende tussen de Pieter van Hobokenstraat en de Korte Winkelstraat. Koning Auto mag er plaats ruimen voor grootse terrassen van de omliggende horeca. Het credo van de mensen achter de uit de kluiten gewassen bouwvakkers is deze plek aangenaam maken voor bewoners, studenten en toeristen. Zo wordt het plein een lichtere, open plek door het rooien van enkele bomen; ook de hutjes zien we niet meer terug. Fietsenstallingen komen er daarentegen wel, maar alles met meer dan twee wielen wordt door bolvormige obstakels op afstand gehouden. Als we de wilde geruchten mogen geloven, krijgt de Ossenmarkt ook zijn eigen urinoir. Beter nog is dat u naast urine ook uw mails kwijt kunt op het plein via de gratis hotspot. En alsof dat nog niet genoeg vernuft is voor een modaal pleintje, voorziet men een plek voor mogelijke evenementen met een verankering voor een heuse overdekkingsconstructie.

Grauwzusterklooster in een nieuwe hapij

Om de hoek van de Ossenmarkt, in de Lange Sint-Annastraat, vinden we een gloednieuw architecturaal pareltje van onze universiteit - hoewel gloednieuw misschien een foute woordkeuze is. Het gebouw heeft een uitgebreide geschiedenis als klooster van de Grauwzusters. In lang vervlogen tijden verzorgden nonnetjes in grauwgrijze hapij daar slachtoffers van de pest. Toen de laatste Grauwzuster in 1999 uit het klooster vertrok, zocht de Vlaamse overheid naar een nieuwe bestemming voor het statische gebouw, dit met als voorwaarde de traditie van maatschappelijke dienstverlening van dit gebouw verder te zetten. Voor een Ant-

werpse Universiteit op zoek naar ruimte in het stadscentrum bleek dit een welkom geschenk. Dat het klooster van de Grauwzusters vlak bij een groot knooppunt van het openbaar vervoer ligt, maakt het de ideale plek voor de Dienst Inschrijvingen. Bovendien zorgt het imposante interieur voor een overtuigende eerste indruk van de Universiteit.

Alvorens de Diensten Inschrijvingen en Ontwikkelingsbeleid van het klooster hun stekje konden maken, moest er echter een aantal renovatiewerken doorgevoerd worden. De gevel van het gebouw is nagenoeg onveranderd gebleven en ook het interieur moest de authentieke intimiteit behouden. Dat neemt niet weg dat architecten Van Broeck en Meuwissen een mooie portie moderne frivoliteit mochten gebruiken, zonder een mufte indruk na te laten. Een geslaagde symbiose tussen historische en hedendaagse architectuur. Zo werd de binnenplaats met glas overkoepeld en vormt deze een stijlvolle ontvangstruimte. Het glas in de hoge raambogen is verdwenen, waardoor rondom de patio open kruisgewelfde gaanderijen ontstonden. Wie de bovenste wandelgangen doorkruist, botst op vreemde antracietgrijze blokken met een binnenzijde van knalrode kussenbekleding. Nog verder naar boven hebben de architecten de houten dakstructuur als decoratief instrument ingezet om de conferentieruimten op te vrolijken. Helemaal onderaan werden de kelders omgebouwd tot mediaruimten. De kapel is in zijn originele staat gerestaureerd en zal dienst doen als concerthal en auditorium. Een pikant detail: ook het oude lijkenhuis werd in een nieuw kleedje gestoken.

Deze nieuwe architecturale hoogstandjes slagen er misschien in om de blunders van de Meerminne te doen vergeten. Ondanks de geslaagde gevel, rode accenten en lichte kleine lokalen zijn de grote aula's in dat nieuwe gebouw om van te huilen. Het is wonderlijk hoe zulke gigantische witte ruimten toch zo claustrofobisch aanvoelen. Een aangename houding vinden in die schommelstoelen blijkt boven-

1. centrale traphal, bib
2. vide, bib
3. kussenmuur, Grauwzusters
4. patio, Grauwzusters

dien allesbehalve vanzelfsprekend. Het is echter vooral de akoestiek die alle verbeelding tart: colleges in een grot zijn ongetwijfeld verstaanbaarder. Er duiken nu ook al vochtplekken op in het plafond van de centrale hal: de stille wraak van de daktuin. Het ziet ernaar uit dat architect Jo Crepain bij de praktische uitwerking van het beloftevolle concept van de Meerminne enkele steekjes heeft laten vallen.

Zware boeken

In tegenstelling tot de Meerminne werd de nieuwe bibliotheek buiten ons directe gezichtsveld gebouwd. Het zal vele studenten dan ook verbaasd hebben dat ze in de C-blok - achter een deurtje dat uit Alice in Wonderland lijkt te zijn geplukt - een heus plein vonden. Nog gekker wordt het als blijkt dat daar plots een hapklare bib staat. Volgend academiejaar zal ze volledig operatief zijn wanneer alle humaan- en sociaal wetenschappelijke boeken vanuit Wilrijk overgebracht zullen zijn. Ook de toekomstige buur van de bibliotheek, de faculteit Rechten, kan weldra in haar nieuwe kantoren intrekken.

De nieuwe HSW-bib zal ongeveer 17.000 vier-

kante meter bestrijken, wat bijna een verdubbeling is ten opzichte van de oude centrale bibliotheek. Er blijven twee computerlokalen, maar dat zijn afgesloten ruimten, net als alle andere afdelingen van de nieuwe bibliotheek trouwens. Ze zijn bereikbaar vanuit een centraal trappenhuis, om doorgangsverkeer zoveel mogelijk te beperken en rust in de leesgedeelten te garanderen. Wel is er een grote centraal gelegen vide met frivole groengekaderde dakramen. Dit komt de openheid en lichtinval zeker ten goede. Ook het vermelden waard is de gevel aan de Venusstraat. Via grote ramen in de oude booggewelven kan je vanop de straat het strakke interieur bewonderen.

Het bouwen van de bib was een hachelijke onderneming. Ze is ondergebracht op de plaats van de voormalige gebouwen van Fotogravure De Schutter. De Universiteit mag trouwens van geluk spreken dat deze drukkerij zo'n groot aantal aanpalende panden bezat. Een geschikte plaats voor dit bouwproject vinden in de binnenstad is geen sinecure. Dat het überhaupt bij de burens werd gevonden is quasi een mirakel. Een domper op deze feestvreugde kwam er toen duidelijk werd dat de

bovenbouw niet genoeg draagkracht bezat om de boekencollectie te huizen. Zelfs niet op de plaatsen waar daarvoor drukpersen stonden. Deze onvoorziene omstandigheden zouden nefast geweest zijn voor het kostenplaatje, ware het niet dat ABCIS architecten hun uiterste best hebben gedaan om het budget zo min mogelijk te overschreden.

Mooi meegenomen zijn de nieuwe doorgangen die dit bouwwerk met zich mee brengt. Het bibliotheekplein biedt een doorgang naar het Hof van Liere, de Venusstraat en naar de Vekestraat via de Halfmanengang. U zal dus na uw koffie in de Agora minder lang moeten slenteren naar de opgefriste Stadswaag om het welverdiende pintje te bestellen. Kortom, al dat bouwen maakt het leven de modale student een pak aangenamer. Of dat is althans de bedoeling. De ongemakken moeten we er maar bij nemen. Nog even op de tanden bijten en enkele drillboorsymfonieën trotseren en dan studeren we op een volwassen geworden Stadscampus. Althans voor even. Steden zijn organischer dan je denkt. Allicht ligt er nu al iemand te broeden op nieuwe verbouwingen.

Mindgames

In 1994 mocht dr. John Forbes 'A Beautiful Mind' Nash Jr. de Nobelprijs voor economie in ontvangst nemen voor zijn baanbrekend werk over de speltheorie. De man zou echter geen genie zijn als hij niet wist waar hij voor de waarlijkke bekroning van zijn academische carrière terecht kon. Op 26 april komt hij een eredoctoraat afhalen op de faculteit TEW van onze eigenste koekenstad.

Nash werd geboren op 13 juni 1928 in Bluefield, West-Virginia als het oudste kind van een elektrisch ingenieur en een lerares. In 1945 begint hij zijn universitaire

studies voor chemisch ingenieur aan het Carnegie Institute of Technology in Pittsburgh. Na één semester besluit Nash zich toe te leggen op fundamentele chemie om vakken als technisch tekenen te ontlopen. Al gauw blijkt echter dat hij ook daar zijn draai niet vindt en besluit hij over te schakelen naar de faculteit Wiskunde, waar de jonge belofte met open armen ontvangen wordt door het academisch personeel.

Drie jaar later ontvangt hij zowel zijn bachelor- als zijn masterdiploma en krijgt hij aanbiedingen om te doctoreren aan Princeton en Harvard. Het verhaal gaat dat zijn oude professor op Carnegie, R.J. Duffin, een aanbevelingsbrief van slechts één regel voor hem schreef: "This man is a genius." Uiteindelijk kiest hij voor Princeton, waar hij op 21-jarige leeftijd een 27 bladzijden tellende doctoraatsthesis aflevert over niet-coöperatieve spellen. De stelling die hij in deze thesis verdedigde, zou de weg vrijmaken voor toepassingen van de wiskundige speltheorie in de meest diverse takken van de wetenschap, zoals de psychologie, de evolutionaire biologie en de economie. In de controversiële documentairereeks 'The Trap: What Happened happened to Our Dream our dream of Freedom freedom?', die onlangs in maart 2007 te zien was op BBC 2, stelt reportagemaker Adam

John Forbes Nash Jr.

Tekst: Mehdi Koocheki

Curtis zelfs dat de theorie een doorslaggevende invloed heeft gehad op hoe we naar onszelf kijken en wat we vandaag verstaan onder het begrip 'vrijheid'. Het is ook deze thesis die Nash 44 jaar later de Nobelprijs zal opleveren.

In 1940 kon de vooraanstaande Britse wiskundige G.H. Hardy in zijn boek 'A Mathematician's Apology' nog beweren: "Echte wiskunde heeft geen effect op oorlog. Niemand heeft nog enig oorlogsdoel ontdekt dat wordt gediend door de getallentheorie." Nog geen tien jaar later lag dat droombeeld - net als zovele andere - echter voorgoed aan diggelen. Vanaf de Tweede Wereldoorlog kregen twee deelgebieden van de fundamentele wiskunde namelijk een prominente plaats in de moderne oorlogsvoering toebedeeld. Het ene was de priemgetallenleer voor het coderen en ontcijferen van boodschappen, het andere de speltheorie.

De term 'speltheorie' wordt toegeschreven aan dr. John von Neumann, die in 1944 samen met dr. Oscar Morgenstern 'The Theory of Games and Economic Behavior' publiceerde. De theorie werd in het begin vooral verder ontwikkeld door RAND (Research AND Development) Corporation, waar von Neumann later aan de slag ging. RAND was een Amerikaanse militaire denktank die strategische scenario's uittekende voor het geval er een atoomoorlog met de Sovjet-Unie zou uitbreken. Aan het begin van de Koude Oorlog, toen de VS nog als enige over atoomwapens beschikte, verdedigde von Neumann

samen met onder andere de bekende logicus Bertrand Russell een preventieve Amerikaanse atoomaanval op de Sovjet-Unie Sovjetunie. Velen zien in hem dan ook de inspiratie voor het personage Dr. Strangelove uit de gelijknamige klassieker van Stanley Kubrick. Eerder was hij ook al betrokken bij het atoomproject Manhattan en had hij berekend welke Japanse doelwitten het meest geschikt waren om de Amerikaanse atombommen op te gooien, in functie van optimale bereikbaarheid en een maximaal dodenaantal.

Vraagstukken uit de speltheorie worden gekenmerkt door situaties waarbij strategisch handelen en kennis van de handelingen van de tegenstander centraal staan. Morgenstern en von Neumann hadden aangetoond dat voor een beperkt type spellen steeds een evenwichtssituatie kon gevonden worden, waarbij een strategieverandering door één van beide spelers steeds zou leiden tot een slechtere uitkomst. Nash, die in 1950 ook even tewerkgesteld was bij RAND, bewees in zijn thesis echter dat er minstens één zo'n evenwicht bestond voor elk niet-coöperatief spel met gemengde strategieën. Hierdoor werd het toepassingsgebied van de speltheorie enorm verruimd.

Het bekendste probleem uit de speltheorie is het prisoner's dilemma. Hoewel er verschillende variaties bestaan op het vraagstuk, komt het meestal hier op neer: twee gangsters worden verdacht van moord. De politie arresteert hen en heeft

bewijzen genoeg om hen te laten veroordelen voor een lichtere misdaad. De ondervrager besluit om de gangsters elk afzonderlijk een deal voor te stellen. Als beide de moord weigeren te bekennen, krijgen ze elk 1 jaar celstraf. Als één van de twee echter bekent en dus tevens de ander verklikt, zal hij vrijuit gaan en krijgt de ander 10 jaar. Wanneer beiden bekennen krijgen ze elk 8 jaar. De twee staan nu elk afzonderlijk voor de keuze wat voor hun de beste strategie is: opbiechten of het stilzwijgen behouden.

De beste oplossing voor de twee is dat beiden de lippen stijf op elkaar houden. Voor elk afzonderlijk is de meest rationele keuze echter om de ander te verraden, omdat ze dan los van wat de ander doet steeds beter af zijn. In het Nash-evenwicht krijgen beiden dus 8 jaar celstraf. Dezelfde gedachtegang leidde in het spel 'bewapenen of ontwapenen' - dat de VS en de USSR gedurende de tweede helft van de vorige eeuw met elkaar speelden - tot de MAD-doctrine ((Mutual Assured Destruction).). In de economie wordt de theorie van Nash onder andere gebruikt om oligopoliesituaties te analyseren. In deze marktform is er geen sprake van perfecte concurrentie, maar van een beperkt aantal spelers wiens gedrag elkaars resultaten beïnvloedt. Eerlijkheidshalve dient daar wel aan toegevoegd te worden dat de Franse geleerde Antoine Augustin Cournot in 1838 al een evenwicht had uitgetekend voor de specifieke situatie van een duopolie dat mekaar beconcurrereert op het vlak van het aantal geproduceerde eenheden. Daarom spreekt men bij een oligopolie ook wel eens over een Cournot-Nash-evenwicht.

Sommige academici zien in de theorie van Nash een kritiek op de onzichtbare hand

van Adam Smith. Volgens Smith zou het volgen van het eigenbelang leiden tot maximale welvaart. Het Nash-evenwicht is - zoals in bovenstaand voorbeeld - echter niet altijd de optimale oplossing voor de groep: samenwerking zou tot een beter resultaat leiden dan concurrentie. Anderen zagen in het werk van Nash net een pleidooi voor een ongereguleerde economie, omdat hij bewees dat men in elke competitieve situatie, die tot een strategisch spel kan worden herleid, tot een evenwicht komt.

Na zijn doctoraat kon Nash aan de slag als docent op M.I.T. in Boston. Daar werkte hij ook aan een groot aantal wiskundige problemen buiten de speltheorie. Op zijn dertigste moest Nash zijn job echter opgeven om behandeld te worden voor paranoia en schizofrenie. Dit betekende een abrupte breuk in zijn academische carrière: tussen 1966 en 1996 verscheen geen enkele publicatie van zijn hand. Na zijn herstel probeerde hij de draad weer op te nemen en legde hij zich opnieuw toe op zijn geliefkoosde vakgebied.

Nash zal eind april niet alleen naar Antwerpen afzakken: dr. Harold Kuhn en mede-Nobelprijswinnaar dr. Richard Selten zullen hem vergezellen. Aangezien er over hun leven echter geen Hollywood-film is gemaakt, kan ik u over hen niet echt iets meer vertellen. ■

Info

Van 18 tot 27 april staat de Faculteit TEW in het teken van John Nash.

Meer info vind je op: http://www.ua.ac.be/main.aspx?c=*TEWHI

28 EN 29 APRIL - GRATIS

Sint-Felixpakhuis en Haven Antwerpen

festival
bleu

www.festivalbleu.be

< advertentie >

UAlumni

Tekst: Evelien Wouters
Foto's: Jef Leyssens

La vie n'est pas facile, tu sais

Ze is knap, sympathiek, beroemd en heeft net een tweede plaat uit. Leki is goed op weg om op elke beeldbuis te verschijnen en zo de wereld van de wiegende beats te veroveren. Een aantal jaren geleden heette ze echter nog Karoline Kamosi (geboren in Kinshasa, 28 januari 1978) en studeerde ze nog gewoon Rechten aan de UA.

Waarom ben je eigenlijk Rechten gaan studeren?

LEKI Na mijn middelbare studies wou ik doorgaan met muziek, maar mijn moeder heeft me aangespoord om eerst te gaan studeren. Je kent dat wel: "Je kunt het, dan heb je een diploma. Dat is een vangnet, daarna kun je altijd nog je zin doen..." Ik heb ook van dichtbij kunnen ervaren hoe onzeker de muziekwereld is. Mijn zus (*Ya Kid K van Technotronic, nvdr.*) had van de ene op de andere dag een wereldhit, maar zo plots als haar succes kwam, zo snel verdween het ook weer. Dat was dus ook één van de redenen waarom ik mijn moeder erin volgde dat het beter was om eerst een fatsoenlijk diploma te behalen. En voilà, ik ben eraan begonnen en ik ben vrij snel het studentenmilieu ingerold.

Hoe was je studententijd?

LEKI Ik was euforisch tijdens de eerste weken op de universiteit en had het gevoel dat er een nieuw leven aanbrak. Ik kwam terecht in een compleet ander milieu met interessante mensen rondom me. Voordien zat ik me op school te vervelen en trok ik op met foute vrienden: ik was een beetje een rebel toen.

Je studies hebben je dus van het foute pad weten weg te houden?

LEKI In zekere zin wel, ja. De aanvang van mijn studies betekende een breuk met mijn vorige leven: een leven waarin ik ook in nachtclubs werkte en niet echt gemotiveerd was om iets met mijn talent te doen. Mijn eerste jaar op de universiteit was echter ook niet bepaald om over naar huis te schrijven: ik genoot met volle teugen van het studentenleven, wat betekende dat ik het grootste deel van de week uitging.

Kon je dat combineren met het eigenlijke

studeren?

LEKI Niet echt. Het eerste jaar moest ik dan ook acht van de veertien vakken opnieuw afleggen, maar tijdens de zomer ben ik ervoor gegaan en ik was erdoor. In de tweede kandidatuur had ik een vaste vriend en hij heeft me een beetje weten te kalmeren, met het gevolg dat ik er dat jaar wél door was van de eerste keer.

Ik was tijdens mijn studententijd vooral bezig met mezelf en met het genieten van het leven.

Heb je je laten dopen?

LEKI Ja, maar veel weet ik daar niet meer van. Ik zat in de studentenclub Sofia: we moesten de hele dag rondlopen en kleine opdrachtjes uitvoeren, waarbij ik elke keer wodka moest drinken. Toen we op een moment in een bepaald café zijn beland heeft mijn lichaam het begeven en konden ze met mij niets meer aanvangen. Ik herinner me dat ik daar op de grond lag en dat iedereen boven mij gebogen stond. "Ja, wat moeten we daar nu mee aanvangen?", hoorde ik ze zeggen. Uiteindelijk hebben ze me maar even laten liggen, en dat was dan mijn doop. Ik ben achteraf wel nog mee uit geweest. (*lacht*)

Zat je op kot?

LEKI Nee. Ik woonde al in Antwerpen, dus dat was niet echt nodig. Ik genoot thuis ook van alle vrijheid die een kotstudent heeft. Verder had ik ook altijd een studentenjob - uiteindelijk bij de muzikzender JIMtv - dus ik was vrij onafhankelijk.

Was je een geëngageerd student?

LEKI Ik moet eerlijk toegeven van niet. Ik was tijdens mijn studententijd vooral bezig met mezelf en met het genieten van het leven.

Is dat dan veranderd? Je stond bijvoorbeeld op het podium bij 0110.

LEKI Ja, uiteraard ben ik me nu meer bewust van de problemen die zich voordoen in Antwerpen. Toen ik hoorde dat er concerten voor meer verdraagzaamheid georganiseerd zouden worden, wilde ik meteen graag meedoen. Ik ben dan ook heel blij dat ze me gevraagd hebben.

Hoe waren je jaren op Campus Drie Eiken?

LEKI Ik zat wel graag op Campus Drie Eiken, in tegenstelling tot vele medestudenten. Het was er rustig. Het studeren zelf wilde echter niet meer zo goed lukken: ik was mijn motivatie kwijt en het laatste anderhalf jaar heb ik eigenlijk aan alles mijn voeten geveegd. Op dat moment was het zwaar voor me, maar ik heb het uiteindelijk toch gehaald.

Wat gebeurde er na je studies?

LEKI Ik kwam terecht in een existentiële crisis, ik wist niet meer waar ik met mijn leven naartoe wilde. Hoewel ik mijn diploma had, dacht ik: 'Wat nu?' Ik vond dat een enorm moeilijke periode en ik had ook niet verwacht dat die leeftijd moeilijk zou zijn. Ze zeggen altijd dat de adolescentiejaren de pijnlijkste zijn, maar dat was voor mij alleszins niet het geval. Ik ben uiteindelijk een tijdje aan de slag gegaan in een onthaalcentrum voor asielzoekers, wat ik een heel leerrijke en boeiende job vond. Twee jaar heb ik het er volgehouden, maar iets in me bleef zeuren om een andere weg te kiezen. Ik moest en zou mijn leven vullen met het maken van muziek.

Ben je blij dat je je studies toch hebt afgerond, ook al doe je vandaag niets met je diploma?

LEKI Uiteraard. Ik heb veel bijgeleerd en kan mijn mannetje staan in de wereld. Die vijf jaar studie hebben van mij een nuchter mens gemaakt. Ook op het vlak van de muziekindustrie: mensen zullen niet met mijn voeten moeten spelen.

Heb je nog tips voor alle laatstejaarsstudenten die nu ook een existentiële crisis tegemoet gaan?

LEKI Ik heb maar één raad en dat is dat je gewoon datgene moet kiezen waar je hart naar uitgaat. Voor mij is dat muziek, het enige waarin ik mij volkomen gelukkig voel. ■

Gekunsteld

Elke maand bespreekt een dwarsreporter zijn of haar favoriete kunstwerk. Dit nummer: De gebroeders Coen

Mijn favoriete kunstwerk? Tot voor kort zou ik hier een ode aan Scarlett Johansson gebracht hebben, had die niet besloten om met de heer Timberlake in zee te gaan en het zwembad in te duiken in Justins laatste videoclip. En om het leespubliek van deze rubriek niet te beperken tot puberende medeliefhebbers van Scarletts lippen, trakteer ik u op mijn twee andere favoriete kunstenaars: de gebroeders Coen.

Sinds 1984 delen deze broers een regisseursstoel en schrijven ze de meest geweldige scripts en dialogen. Acteurs werken dolgraag met hen samen: George Clooney (die tekende voor *O Brother, Where Art Thou?* zonder zelfs het script te lezen), John Goodman en Billy Bob Thornton kent u ongetwijfeld, maar ook minder bekende koppen als Steve Buscemi (onthoud deze naam!) en John Turturro staan snel op het netvlies geprint.

Mijn favoriete film van de broers Coen is *The Big Lebowski*: 'The Dude' Lebowski wordt op een dag in zijn huis overvallen omdat men hem verwart met een miljonair die dezelfde naam draagt. Samen met zijn bowlingvrienden gaat 'The Dude' naar zijn naamgenoot om een schadevergoeding te vragen voor zijn door de overvallers bezoddelde tapijt. Met dit gegeven brouwen de gebroeders naar mijn mening de grappigste film aller tijden. Het verhaal, de soundtrack (met o.a. Bob

Dylan, Gipsy Kings en Elvis Costello), de personages en de gesprekken ("Mr. Treehorn treats objects like women, man.") zijn gewoon af. Niet voor niets houdt men in de VS geregeld nog een Lebowski Fest helemaal in het teken van de film, maar voor wie weinig tijd heeft is er nog altijd de 'f_cking short version' op YouTube.

Naast deze film raad ik ook *O Brother, Where Art Thou?* aan. In dit andere hoogstandje van de gebroeders Coen gaan drie ontsnapte gevangenen in het Mississippi van de jaren '30 op zoek naar een schat. Het resultaat is een heerlijk verhaal dat opvallend veel overeenkomsten vertoont

met Homerus' Odyssee. Maar voor hen die Scarlett ondertussen weer vergeven hebben is het zwart-witte *The Man Who Wasn't There* ook een schitterende aanrader. Dus kindjes, jullie mogen nu je plaatselijke videotheek bestormen!

Wim Coreynen

Literair

'All that is necessary for the triumph of evil is that good men do nothing.'

"Stoor ik?"

Sam boog zich zuchtend naar voren en liet haar voorhoofd tegen dat van Kasper rusten. Hij kuste haar kort, voor ze zich van hem af liet glijden en hij het dekbed over hen heen legde.

"Niet meer dan anders, Schrijver." Kasper had zin in een sigaret, zelfs met dit abrupte einde, maar liet niets merken. Pas toen Sam haar lippen op zijn wang drukte en zachtjes "Doe maar" in zijn oor fluisterde, gaf hij eraan toe.

"Jullie hebben geluk."

Kasper blies de rook naar het plafond als was dat het gezicht van de Schrijver en met iets meer venijn dan bedoeld zei Sam: "Ah, ja?"

"Ja. Jij hebt geen last van zijn slechte adem en jij wordt er niet kortademig van. Laat staan dat je sterft. Jullie leven enkel in Mijn hoofd."

"Tof. Ik word altijd graag op het gebrek aan nut in mijn bestaan gewezen." Kasper begon te ijsberen, een staart aan de verkeerde kant.

"Ik heb nooit gezegd dat jullie geen nut van leven hebben. Jullie delen het Mijne."

"Joepie..." zei Sam mat, terwijl ze gebiologeerd naar Kasper keek.

"Maar jullie zullen een tijdje van het toneel verdwijnen, vrees ik. Het wordt tijd voor nieuwe dingen."

Zij richtte haar grote ogen nu op het plafond en hij bleef plots stilstaan, waardoor haar ogen even terug zakten.

"Maar er is nog zoveel te doen! Zoveel mensen op hun plaats te zetten!" Hij wees met een vermanend vingertje naar boven en zijn stem werd luider en luider. "De kinderlijk naïeve rooien! De plat-emotionele sossen! De corrupte vakbonden! De bange instituties! De gewetenloze kapitalisten!"

"Vergeet de arrogante schrijvers niet. Ach, iedereen heeft een waarheid in pacht, en sommigen zitten er verder naast dan anderen."

"De salonfähige fasco's!"

"Kasper..."

"De hypocriete tsjeven!"

"Kasper."

"De door hun eigen licht verblinde fundamentalisten!"

"Kasper!"

"Wat?!" Hij trok een laatste keer van zijn sigaret en duwde die uit.

"Je krijgt nog één nacht. Geniet ervan."

Het vuur vloeiende uit hem weg en ontmoedigd ging hij op het bed zitten. Sam verstrengelde haar vingers met de zijne. "En dan is het gedaan?" vroeg ze.

"Ja, dan is het afgelopen. Voor even. Maar wees gerust: ik ben er nog."

Hendrik Jan

De schoonheid van ruis

Mede als bewijs dat de zelfdestructie en apocalyptische wanhoop bezingende éénmansgroep Nine Inch Nails anno 2007 levendiger is dan ooit, besloot muzikaal meesterbrein Trent Reznor voor zijn nieuweling 'Year Zero' zomaar even een virtuele marketingcampagne op te zetten, waarbij fanparticipatie in een pessimistische *reality game* troef is.

Het hele 'Year Zero'-concept begon toen fans ontdekten dat bepaalde letters op hun tourshirts adressen van chaotische websites vormden, waarop een Orwelliaanse versie van de wereld anno 0000 wordt gepresenteerd. Dit jaartal refereert via een omgekeerde telling naar 2022, wat inhoudt dat we ons momenteel in het jaar -15 BA bevinden ('BA' staat voor 'Born Again'). Nieuwsgierigen die naar het bijbehorende forum mailden, kregen cryptische reply's omtrent geestdodende drugs van het zogenaamde US Bureau of Morality. Dit verklaarde meteen dat Reznor het wel degelijk op de militaristische en indoctrinerende politiek van het huidige Amerikaanse beleid gemunt heeft.

Reznor begon vervolgens usb-sticks met bepaalde songs achter te laten in badkamers van verscheidene concertzalen, met als gevolg dat zijn nieuwe muziek snel via het net werd verspreid. Toen enkele slimmeriken er aan dachten om de eigenaardige ruis die achteraan de bestanden stond door een spectrogram te halen, werd een onaardse hand zichtbaar. Deze verschijning, ondertussen bekend als The Presence, keerde enkele dagen later ook terug in de meer dan angstaanjagende *teaser trailer* voor 'Year Zero' en prijkt ondertussen ook op de albumcover.

Andere usb-sticks bevatten ruis die kon omgezet worden in telefoonnummers, waarmee men pessimistische speeches, geënceneerde moordacties en de nieuwe single 'Survivalism' kon beluisteren. In de bijbehorende clip van dat nummer zaten overigens referenties naar de joligste Bijbelverzen verborgen (die op hun beurt terug refereerden naar The Presence) en veranderden getallen in de tijdscoording geregeld in letters, waardoor weer talloze andere sites werden ontdekt. Flyers die de slogan 'art is resistance' met bijbehorend logo vertoonden hebben ondertussen tot een heuse *street propaganda*-actie geleid, evenals tot de zogenaamde 'Operation Swamp 0000', waarvan de bijbehorende site eveneens boekdelen spreekt. En nu blijken bepaalde nummers op 'Year Zero' ook morsecodes en verborgen samples te bevatten die nogmaals naar de ondertussen vijftwintig ontdekte sites terugverwijzen.

Het statement heeft op dit futuristische conceptalbum alleszins ook zijn muzikale dimensie gekregen: deze nieuweling is zonder meer het meest excentrieke kaartje uit Reznors carrière. Vanaf de eerste seconde zet de dreigende legermars 'Hyperpower!' op alles verwoestende wijze de dodendans in, terwijl noise en ruis oorverdovend langs twee kanten op de luisteraar afkomen. Ook de minimalistische housedeuntjes in 'Survivalism' of de zwaar overstuurde bas van 'The Warning' klinken als duidelijke protestmelodieën. De ontstemde piano en fragmentarische zang in het verwarrende sfeerbeeld 'The Greater Good' verraden een A Perfect Circle-inspiratie en in de fikse shuffle 'Capital G' zit zelfs een duidelijke invloed van hip-hopteam The Bomb Squad. Daarnaast grijpt Reznor ook terug naar zijn verle-

den: zonder die zachte xylofoon had de *old school* industrial van 'The Good Soldier' zo op 's mans debuut 'Pretty Hate Machine' (1989) kunnen prijken. Het even dreigend gestarte als vredelievend eindigende rustpunt 'Another Version of the Truth' spreidt zalvende piano à la 'The Fragile' (1999) tentoon, de epische melodieën van 'In This Twilight' lijken zo van 'With Teeth' (2005) te zijn geplukt en de metalinvloed in 'Meet Your Master' knipoogt naar de snoeiharde 'Broken'-ep (1992).

Het opvallendste element van 'Year Zero' is echter hoe geluidingenieur Reznor er een kunst van maakt om onverwachtse volumewisselingen van bevreemdende ruis tot een muzikaal geheel te smeden. Zo zijn de furieuze coda van het amelodische 'Vessel' of de experimentele staart van 'The Great Destroyer' Nine Inch Nails' meest radicale passages tot hier toe. Afsluiter 'Zero Sum' combineert zelfs een verkapte post-hip-hopbeat met gospelzang, terwijl de cynische tekst veel duidelijk maakt: *Shame on us / Doomed from the start / May God have mercy on our dirty little hearts*. De composities zijn directer dan tevoren, terwijl de geluidstovenarij nooit complexer klonk. Op z'n zachtst is Nine Inch Nails verraderlijk aabaar, op z'n hardst schopt Reznor de meest monsterachtige kruisbestuiving van Rammstein en Marilyn Manson nog steeds met blote voetjes terug de speelplaats op. *Faut le faire*, na een succescarrière van twintig jaar. ■

'Year Zero' van Nine Inch Nails is verkrijgbaar sinds 16 april.
Voor verdere info: <http://www.ninwiki.com>

Tekst: Ciska Hoet en Astrid De Wit

Foto's: Jonas Vincken

Door het **noodlot**
heen geschreven

Het dagboek van professor Joris Gerits

Het voelt enigszins onwennig om in het privé-leven van een prof te spitten, maar in een interview over het dagboek van zo'n prof kan je natuurlijk moeilijk anders dan persoonlijke vragen stellen. Joris Gerits doceert Nederlandse Letterkunde, Nederlandse Taalvaardigheid en Rechtstaalbeheersing aan onze universiteit en nu debuteert hij met zijn dagboek '365'. Daarin beschrijft hij het noodlottige jaar waarin zijn tweede huwelijk (met de vrouw die hij zijn Licht noemt) na zeventien jaar op de klippen loopt, hij moeizaam herstelt van slokdarmkanker en met lede ogen moet aanzien hoe twee van zijn vier kinderen met zichzelf worstelen in de psychiatrie. Erover schrijven is één ding, erover spreken met wildvreemden is nog iets anders. Als wij al schroom voelen om onze vragen te stellen, hoe moet het dan voor hem zijn om erop te antwoorden?

“Ik ben geen voorstander van een universiteit op de vrije markt.”

JORIS GERITS Interviews zijn neveneffecten van de publicatie van een boek en omdat het over mijn dagboek gaat, krijg ik soms inderdaad erg persoonlijke vragen. Ik probeer die dan zo goed mogelijk te beantwoorden, wat niet wegneemt dat ik de dingen achteraf bekeken soms liever anders geformuleerd had. Zeker voor zo'n groot publiek. Wat ik vooral jammer vind aan interviews met een auteur, is dat ze vaak de lectuur van het boek vervangen. Mensen praten mee over het boek op basis van zo'n interview, alsof ze het zelf gelezen hebben. Maar eigenlijk moeten ze hun eigen mening vormen en die aan andere lezers doorgeven. Dát is een goede kritiek.

Naast de secundaire literatuur die u in uw carrière hebt gepubliceerd, hebt u vroeger ook wel eens een verhaal onder pseudoniem geschreven. Waarom kiest u er nu voor om u niet langer te verbergen achter een andere naam?

GERITS Ik heb altijd gedacht dat ik onder pseudoniem zou blijven publiceren, maar daar ben ik van teruggekomen. Kijk... (*aarzelend*) hoe je het ook draait of keert: uiteindelijk ga je toch dood. Waarom zou je jezelf dan nog verbergen? Het idee dat het hier binnenkort gedaan is, maakt je vrij. Wat houdt je nog tegen? Behalve dan misschien het feit dat je ook onthullingen doet over je eigen kinderen, je familie, je vader.

U beschrijft inderdaad niet alleen uzelf, maar ook mensen uit uw omgeving. Hebt u de nodige aanpassingen aange-

bracht om hen te beschermen?

GERITS Ik beschrijf mijn zonen op een zodanige manier dat ze niet meteen herkenbaar zijn. Nochtans heb ik hen van tevoren geen toestemming gevraagd voor de publicatie. Ik heb mijn zonen natuurlijk wel aangekondigd wat er te gebeuren stond en dat vonden ze blijkbaar in orde. Ze zijn zelfs een beetje trots, want zij heten ook Gerits en dat is nu een naam.

Uw zonen reageerden positief, geldt dat voor iedereen?

GERITS Eén familielid voelde zich geschoffeerd. Dat ik zomaar de vuile was buiten hing over de familie, zonder daar van tevoren iets over te zeggen, vond die een gebrek aan vertrouwen. Als je mijn werk niet leest als fictie, maar echt kijkt naar hoe jij erin vermeld wordt, is zo'n reactie wel te begrijpen. Slechts één negatieve reactie is statistisch gezien een meevaller. Mijn boek staat heel dicht bij de realiteit, maar fictie blijft fictie en zo wordt het door de meeste mensen ook opgevat.

Een literair vlot

U hebt altijd andere literaire werken besproken: hebt u daarom lang getwijfeld voor u zelf met een boek durfde uitpakken?

GERITS Ja, ik heb ook onderweg nog gearzeld, maar mijn uitgever geloofde er echt in en heeft me altijd over de streep getrokken. Ik was een echte debutant: ik moest een eigen stijl uitproberen, goed

wetende dat ik dertig jaar lang stilistische oefeningen aan anderen had voorgeschoteld in de lessen Nederlands en Rechtspraaktaalbeheersing. Stel je dan eens voor dat je de kritiek krijgt dat je stijl te wensen overlaat! Ik was dan ook oprecht blij en gerustgesteld toen ik van een aantal collega's, zowel in Antwerpen als aan andere universiteiten, hoorde dat het goed was.

Door veel schrijven en herschrijven heb ik ook geprobeerd er een boek voor zoveel mogelijk lezers van te maken. Niet dat ik afbreuk wou doen aan het persoonlijke, maar zeg nu zelf: 365 dagen ellende, daar hebben mensen ook snel genoeg van. Het moest een soort kroniek worden waarin iedereen zich op zijn of haar manier kan vinden. En uit de eerste reacties kan ik afleiden dat zowel mensen van mijn generatie als lezers van jullie leeftijd veel dingen herkennen en oppikken.

Uw dagboek is dus een literair werk geworden. Was het van in het begin uw bedoeling om herkenbaarheid te creëren?

GERITS Ik heb die gaandeweg gecreëerd, maar dat was niet mijn oorspronkelijke bedoeling. Toen ik begon te schrijven, was mijn dagboek mijn vlot in ellendige dagen. Het ging heel moeilijk met mijn Licht - zoals ik haar noem - hoewel van een scheiding nog geen sprake was. Zowel mijn zonen als mijn stiefdochters en ikzelf waren er slecht aan toe. Ik voelde me machteloos - ik zag de bui van mijn scheiding wel hangen - maar die machteloosheid wou ik omzetten in creativiteit. Omdat ik had gehoopt dat mijn Licht en

ik eindelijk weer met z'n tweeën op adem zouden kunnen komen, heb ik mijn dagboek toen aan niemand laten lezen. Ik deed het echt uitsluitend voor mezelf.

Maar toen kwam die uitnodiging van mijn Licht met de vraag om een eind te maken aan ons huwelijk, zoals ik ook beschrijf in mijn dagboek. Op dat moment is het perspectief van mijn boek veranderd, ik was immers veel vrijer. De schroom blijft, maar je beseft dat je niets meer hebt te delen, je moet geen rekening houden met de ander en sommige gevoeligheden. Achteraf doe je dat natuurlijk wel.

Kan schrijven inderdaad helpen?

GERITS Dat was mijn overtuiging. Maar nu denk ik dat je alvorens je kunt beginnen schrijven een perspectief moet hebben voor wat daarna komt. Het is zoals bij ziektes: net omdat je denkt dat er een vervolg komt, sla je je door alle pijn heen. Wanneer je echt wanhoopt - in de volledige zin van het woord - zal je heel snel wegglijden, zowel fysiek als geestelijk. Als je je op een bepaalde manier staande houdt, betekent dat eigenlijk dat je al over alle ellende heen bent, voor die goed en wel begonnen is. Bij wijze van spreken toch, want uiteindelijk is mijn situatie er niet anders op geworden. Mijn kinderen zijn niet spectaculair veranderd en ook het verlies blijft natuurlijk. Door te scheiden raak je de helft van je bestaan kwijt. Daarnaast beseft ik ook dat ik me erbij moet neerleggen dat ik waarschijnlijk ooit door vreemden, betaalde hulpverleners, zal worden verzorgd. Zulke dingen ver

anderen niet door te schrijven, dat is de realiteit en daar moet je rustig onder blijven.

Kwaken met de kikkers

Een dagboek is bij uitstek autobiografisch. Mogen lezers van '365' het gevoel hebben dat ze u goed kennen?

GERITS Ik geef me natuurlijk wel gedeeltelijk bloot, maar in een ik-verhaal is het schrijvende ik iemand anders dan de biografische, levende ik die nu met jullie praat. Als schrijver construeer je een beeld van jezelf en je zou graag hebben dat anderen je ook op die manier bekijken, maar dat is niet je diepste zelf. Er blijft altijd een kern in je persoonlijkheid die onmededeelbaar en onbereikbaar is. Sommigen kunnen er heel dicht bij komen, maar iedereen blijft op een bepaalde manier een mysterie.

Zou het kunnen dat het 'ik' dat u gecreëerd hebt een gelaten persoon is?

GERITS Dat is dubbel. Aan de ene kant heb ik nog altijd veel weerstand. Je krijgt me niet klein, wat ik soms – het mag gezegd – een hele prestatie vind. Op de werkvloer wisten de meesten niet dat het slecht met me ging. Sommigen hadden gehoord van mijn scheiding, maar ik heb niet naar iedereen gemaaild met een boodschap in de trant van: “Moet je nu eens wat horen! Dat is nu al de tweede keer en het wordt er niet beter op!” Ook in mijn colleges heb ik altijd de nodige afstand

bewaard. Ik probeer mijn privé-leven – dat nu wel iets minder mijn privé-leven is – gescheiden te houden van het publiek.

Aan de andere kant heb ik ook geleerd om sommige dingen te accepteren. Als iemand tegen jou zegt dat ze niet meer van je houdt, wat valt er dan nog te doen? Dat is ook mijn houding tegenover mijn oudste zoon, die toch nog altijd erg lijdt. In het begin fulmineer je, je wilt er absoluut iets aan doen. Nu maak ik er gewoon het beste van, maar ik stel me daar niets meer bij voor. We houden het gewoon zo aangenaam en goed mogelijk.

Hetzelfde geldt trouwens voor mijn beroepsleven. Je moet voldoende ambitie hebben om te blijven functioneren in een omgeving waarin voortdurend wordt bespaard en waar je aan de lopende band projecten moet indienen om op de kaart te staan. Je moet kwaken met de kikkers, anders horen ze je niet. Doordat ik echter ouder ben, kan ik daar gemakkelijker afstand van nemen. Een vlammende brief schrijven aan de decaan of de rector of een groepje vormen om in opstand te komen: dat is ver van mijn gedachten, hoewel het absoluut geen kwaad zou kunnen om paal en perk te stellen aan sommige alles-behalve fraaie evoluties.

In '365' uit u geregeld kritiek, maar bijna altijd impliciet. Ook de academische wereld blijft niet gespaard.

GERITS Door de schaalvergroting neemt de administratie almaar toe. Die BaMahervormingen zijn met de beste bedoelin-

gen doorgevoerd, maar weten jullie nog wat het einddoel is? Dankzij de flexibiliteit kan je nog gemakkelijker overschakelen en je eigen traject samenstellen. Sommige studenten moeten zichzelf voortdurend bijsturen en na een tijd moeten ze zich toch nog afvragen waar ze mee bezig zijn. Veel mensen haken snel af of modderen maar wat aan.

Bovendien slaagt de wetgever er maar niet in om een helder stramien uit te tekenen. Vroeger werden er een aantal basisvereisten van hogerhand meegedeeld en voor de rest was de universiteit vrij om een eigen invulling te geven aan elke richting. Zo creëerden we een homogeen pakket. Nu zijn er hopen regeltjes en mogelijkheden bijgekomen.

Nog zo'n onrustwekkende evolutie is dat de Vlaamse universiteiten tegenwoordig voortdurend in een concurrentiestrijd verwickeld zijn. Elke universiteit wil zoveel mogelijk studenten ronselen en het meest aantrekkelijke curriculum kunnen voorleggen. Het liberalisme sluipt ook in de academische wereld, helaas. Ik ben geen voorstander van een universiteit op de vrije markt.

'Abnormaal' in onze maatschappij
Naast de universiteit moet ook de psychiatrie het vaak ontgelden in uw boek. Er zou te veel gefocust worden op de ziekte en de problemen die daarmee gepaard gaan, zonder rekening te houden

met de maatschappelijke context of de gezinssituatie van de patiënten.

GERITS Dé psychiatrie bestaat niet. Wat dat betreft moet je heel genuanceerd zijn. De zaken die je nu bovenhaalt heb ik geschreven vanuit een beleving op een bepaald moment, maar laten we duidelijk zijn: ik ben heel blij dat er een vangnet als de psychiatrie bestaat voor mensen die anders in de goot zouden terechtkomen.

Soms heb ik echter het gevoel dat men te vaak met pillen werkt en voor de rest te weinig zorg biedt. Die medicatie is natuurlijk nodig om toch enige controle te hebben over mensen met stemmingswisselingen, maar op termijn worden mensen apathisch van al die scheikunde. Het kalmerende effect is niet min. Vele patiënten blijven hangen in de psychiatrie. Zij wachten tot anderen een oplossing aanreiken van buitenaf – een positie waarin ze vaak gedwongen worden. Maar als je jezelf niet kunt genezen, kan niemand je helpen. Het aantal zelfmoorden van mensen met wie mijn zonen een nauwe band hadden is niet gering. Dat zijn dan patiënten die al jaren in behandeling zijn en simpelweg de moed verliezen.

Waar gaat het mis in onze samenleving?

GERITS We leven in zeer competitieve maatschappij: wie niet aan de norm beantwoordt, valt uit de boot. Nu ik de zestig voorbij ben, besef ik meer en meer dat we iemands grenzen moeten leren respecteren en sommige gedragingen niet meteen als 'abnormaal' moeten bestem-

Waarom zou je jezelf dan nog verbergen?"

pelen. Vele mensen vereenzamen en men heeft weinig medeleven veil om dat op te vangen. Veel minder dan vroeger althans. Misschien overdrijf ik, maar ik heb de indruk dat de huidige jongerencultuur erg agressief is. Pesten is een verhaal van alle tijden, maar het heeft in mijn zestigjarig bestaan nog nooit zo hard geklonken als nu. Het zou zo'n deugd doen, mochten we op verschillende niveaus – als vrienden, familieleden, collega's – wat meer begaan zijn met elkaar. Een oprechte "Hoe gaat het ermee?" kan voldoende zijn om iemand weer even goed te doen voelen.

Bovendien zou men meer mogen investeren in de gezondheidszorg en in het onderwijs, zodat er meer kan worden gedaan aan 'eerste-lijns-opvang', zoals dat heet. Een psychische ziekte moet op tijd gedetecteerd worden – net als kanker – zodat je tijdig kunt ingrijpen. Een eerste psychose, daar kan je nog bovenop komen, maar wie een tweede gehad heeft is ver weg, hoor.

Zouden uw zonen het gemakkelijker hebben gehad, mochten ze dertig jaar eerder geboren zijn?

GERITS Enigszins wel, ja. De maatschappelijke structuren waren duidelijker. Vooral de gezinsstructuur: er werd minder gescheiden. Een gezin was vroeger een nest. Nu heeft een kind vaak twee nesten en als het niet oppast, valt het ook nog uit één van die twee nesten. Meer dan de helft van de gezinnen gaat na verloop van tijd uit elkaar: dat is toch een groot

percentage? Dat betekent niet dat er vroeger geen kommer en kwel was bij koppels die noodgedwongen moesten samenblijven, maar kinderen waren daar misschien minder bij betrokken.

De totaal andere

U komt uit een zeer katholiek gezin; u bent zelfs een paar jaar in het klooster gegaan. Waarom bent u eigenlijk uitgetreden?

GERITS (*lacht*) Zullen we nog maar eens een bekentenis doen? Ik was tot over mijn oren verliefd geworden en ik heb voor

mijn grote vlam gekozen. Toen ik echter goed en wel uitgetreden was, liet ze me verstaan dat ze het toch niet zag zitten en daar stond ik dan.

Had u spijt van het feit dat u was uitgetreden?

GERITS Ik had daar toen gemengde gevoelens bij, maar achteraf bekeken denk ik dat het een goede beslissing was: ik had niet in de ambiguïteit kunnen leven. Ze zouden het kerkelijke systeem moeten veranderen en mensen moeten laten kiezen of ze al dan niet celibatair zijn, desnoods met een contract voor een aantal jaren.

In een interview met de *Gazet van Antwerpen* zegt u: "Misschien noemt men mij zelfs een atheïst".

GERITS Die uitspraak is min of meer uit mij gesleurd, maar het klopt dat ik onder meer schrijf dat ik niet geloof in het hiernamaals en dat ik tot de 'God is dood'-generatie behoor. Toch ben ik geen atheïst; ik durf zeggen dat ik gelovig ben. Die God is voor mij echter geen supermens of een ultiem eindpunt. Als er een God is – daar ben ik niet altijd zo zeker van – dan kan je die het beste omschrijven als der ganz Andere, de totaal andere.

Plat materialisme – alleen de dingen en logische wetmatigheden – is niet alles wat er is, denk ik. Soms overvalt je een kracht die niet helemaal van jezelf is. Als ik heel persoonlijk mag zijn: het feit dat ik slokdarmkanker overleefd heb, ervaar ik als iets wat ik 'genade' noem. Voor het-

zelfde geld was ik nu morsdood. Ik verbind dat niet met een opperwezen dat mij in het bijzonder in de palm van zijn hand draagt, omdat ik nu eenmaal Joris Gerits heet en uitverkoren ben, maar ik weiger te geloven dat de enige waarheid die van de zintuigen is. Noem het het Licht, noem het de Heilige Geest, maar er zijn waardevolle symbolen die je niet zomaar mag weggooien en die je in de mate van het mogelijke moet delen met anderen, goed wetende dat dat niet altijd lukt.

Na volgend jaar gaat u op emeritaat, kijkt u daar naar uit?

GERITS Dat zal niet dé bevrijding zijn, maar ik ben wel blij dat ik niet meer zal moeten hossen om de vakken die ik doceer op tijd voorbereid te krijgen. Ondertussen wil ik wel bezig blijven met allerlei literaire projecten en, wie weet, misschien waag ik me nog aan iets anders creatiefs. Een vervolg op '365' komt er zeker en vast niet, maar er spoken nog een aantal ideeën door mijn hoofd. Ik ben bijvoorbeeld zoveel met poëzie bezig geweest dat ik dat misschien allemaal eens moet laten bezinken in een essayboek. Ik zal ook meer tijd met mijn zonen kunnen doorbrengen, hoewel ik natuurlijk hoop dat ze zo snel mogelijk meer op hun eigen benen kunnen staan. En dan is er ook Sofietje, mijn eerste kleindochter, op wie ik kan babysitten. (*Wrijft zich in de handen*) Laat maar komen, dat emeritaat! ■

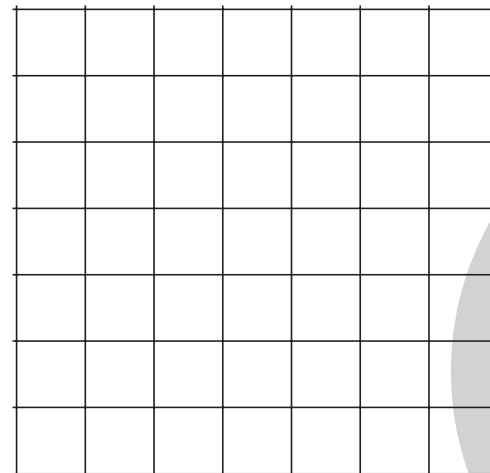
leef je uit in de pashokjes van plezier

Elk van de negen afbeeldingen bepaalt een woord. Dit woord past exact in het bijhorende puzzelstukje. Vul dat woord in, maar doe dit volgens de cijfertjes. De puzzelstukjes passen op hun beurt exact in het vierkantig rooster. Daarin vormen ze een vraag, en het antwoord daarop is exact wat wij zoeken.

Stuur uw oplossing naar dwars@ua.ac.be. Als het juist is, komt uw naam in een pot terecht. Daaruit trekt een volstrekt onschulddige hand de winnaar. Natuurlijk heeft die winnaar prijs.

Dankzij de inspanningen van de Associatie en de Stad Antwerpen zijn de cultuurcheques weer een feit. dwars geeft elke maand een cheque weg, met dank aan het departement Studentgerichte Diensten.

Oplossing dwars 35:

VZW KINT

Had het juiste antwoord gevonden en wint de felbegeerde cultuurcheques: Tim Neijens

W	E	Z	O	E	K	E
N	D	E	V	Z	W	V
A	N	P	R	I	N	S
L	A	U	R	E	N	T
D	I	E	N	U	W	O
R	D	T	D	O	O	R
G	E	L	I	C	H	T

1. Dichter

Dun 2.

3. Gilda

Land 4.

5. Opvoeren

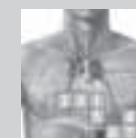
Touw 6.

7. Vorst

Wenen 8.

9. Zwezerik

snor

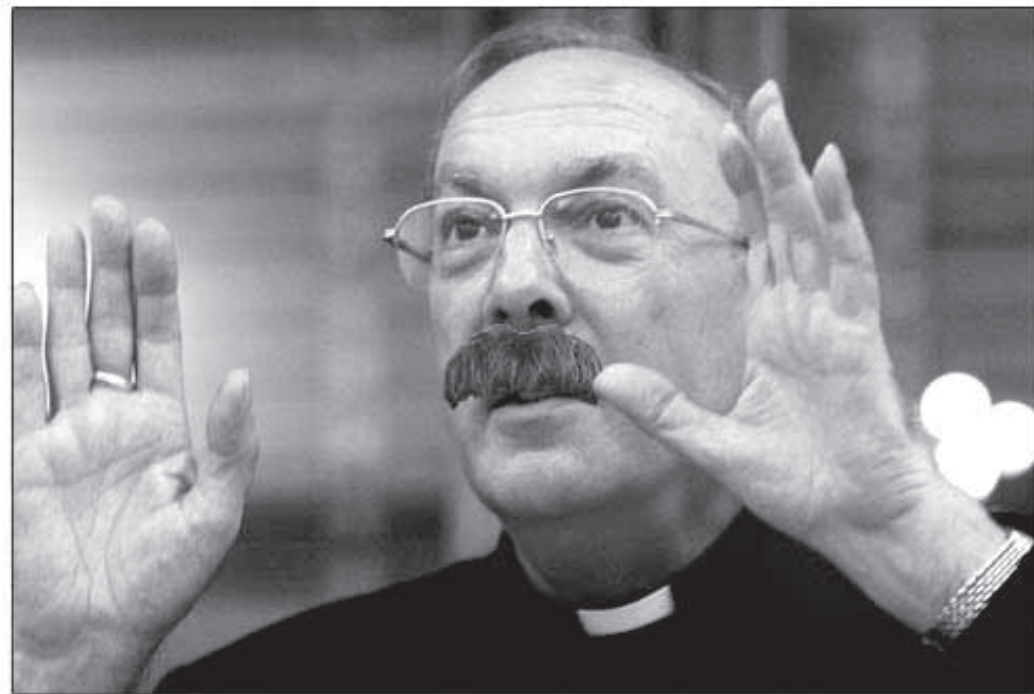
André-Mutien Léonard

van de maand

Elke maand looft *dwars* De Snor uit aan wie zich die maand op een uitzonderlijke manier in de actualiteit wist te werken. Omdat *dwars* houdt van mensen die niet vies zijn van krasse uitspraken. Wij breken maar wat graag een lans voor diegenen die eenzaam in de woestijn staan te roepen, enkel en alleen om onze mooie planeet nog leuker te maken. Dames en heren, berg wax en gillette-mesjes op en volg *dwars* op een tocht door het land van de bovenlipse hamster, de *handlebar*, de moeder aller zijderupsen, *quoi*. In maart mocht Margriet Hermans zich nog de gelukkige draagster van de snor van de maand noemen, maar in april geeft *dwars* deze trofee door aan niemand minder dan eerwaarde André-Mutien Léonard. Hoezee!

Monseigneur Léonard studeerde filosofie aan de universiteit van Leuven, om daarna in Rome theologie te volgen. Met een doctoraat over Hegel wist hij zich op te werken tot professor aan de UCL en in 1991 werd Léonard bisschop van Namen, een functie die hij nog steeds met verve vervult. Tussendoor schrijft hij sappige columns in het Katholiek Nieuwsblad, een gezellig retrotijdschrift. Ter gelegenheid van de verjaardag van de paashaas werd de monseigneur geïnterviewd door Télémoustique. Léonard had een openhartige babbel met het blad, waarin hij de zonden van onze tijd hekelde.

En wie kent ze niet, die zonden. *O tempora, o mores!* Vijfhonderd jaar geleden hadden we tenminste nog reden om trots te zijn op onze maatschappij: onze steden waren de navel van de wereld, de kerk was nog geen compleet overbodig relikwie, homo's

bestonden niet en kindertjes ontsproten bij duizenden in elke boerenkool. Eerwaarde Léonard zit er niet naast als hij zegt dat het huwelijk iets tussen man en vrouw is. Mensen van hetzelfde geslacht mogen natuurlijk trouwen, zolang dat maar niet zo heet. En zolang ze maar niet homoseksueel zijn, want dat is al bij al toch "un stade imparfaitement développé de la sexualité humaine qui contredit sa logique intérieure" (net als de clerus, die nochtans perfect te rijmen valt met coïtus).

Gelukkig is niet iedereen zo abnormaal, maar jammer genoeg maken de normalen zich continu schuldig aan een waarlijke kindermoord à la Herodes. Duizenden onnozele kinderkens worden dagelijks met het badwater weggegooid, en zo ondergraven we onze maatschappij. Een maatschappij die al aangetast was door decadente uitwassen als euthanasie, het absurde recht op waardig sterven, terwijl langzaam heen-

gaan door pijnstillers en palliatieve zorgen een lachertje is geworden én nog eens mooie familiemomenten oplevert ook. Om in het ziekenbed te blijven sluit Monseigneur André-Mutien Léonard af met een goede raad aan alle toekomstige aidspatiënten: hou je broek maar aan, want met condooms (poreus, afglijdend en scheurend) spelen is ongeveer zo veilig als een fijn potje Russische roulette.

In Télémoustique verwoordde de Naamse bisschop, openhartig zoals enkel een behoudsgezinde katholiek dat kan, wat iedereen denkt maar niemand durft zeggen. Gedwongen door de publieke opinie ontkende hij zijn stellingen jammer genoeg (volop tegen het negende gebod zondigend, maar kom). Voor Léonards desondanks uitzonderlijke moed en intelligent onderbouwde discours (met goed veel recente uitspraken van Freud) looft *dwars* maar wat graag een prachtige snor uit. ■

Jef Leyssens

Met dank aan...

Schatje!

Voor de burgerlijke stand heet ze Irène Oelbrandt, maar aan onze universiteit kent iedereen haar als 'Schatje'. Studenten die lunchen op Campus Groenenborger noemt ze immers steevast 'schatje' wanneer ze hen bedient. "Proffen zijn ook schatjes, hoor," zegt Irène, "voor mij is iedereen gelijk."

Drieëndertig jaar draait ze al mee aan onze universiteit. In de loop van de jaren is de mentaliteit flink gewijzigd: "Studenten lijken soms geen studenten meer. Vroeger haalden ze samen allerlei fratsen uit, zoals die keer toen ze de muren

hier geschilderd hadden. Nu is het vaak ieder voor zich. Maar begrijp me niet verkeerd: ik doe mijn job ontzettend graag en de studenten zijn doorgaans heel vriendelijk en beleefd." Hoe lang zal ze haar Woord ('schatje', welteverstaan) nog verspreiden op de campus? "Normaal blijf ik nog zes jaar, maar zolang ik me amuseer zullen ze me hier niet gemakkelijk weg krijgen!"

*Tekst: Astrid De Wit
Foto: Jonas Vincken*